Analýza potřeb osob se zdravotním postižením týkajících se pobytových služeb příspěvkových organizací Libereckého kraje

závěrečná zpráva

Zpracovatel: 3P Consulting, s.r.o.

Zadavatel: Liberecký kraj

Obsah

Obsah 2

Použité zkratky 4

1. Úvodní část 5

1.1 Úvod ..... **Chyba! Záložka není definována.**

1.2 Východiska, kontext 5

1.2.a Vybrané mezinárodní a národní dokumenty 5

1.2.b Strategie Libereckého kraje 5

1.2.c Normalita a sociální služby v komunitě 6

2. Analytická část 7

2.1 Cíl analýzy 7

2.2 Metodika, techniky sběru dat 7

3. Žadatelé o přijetí do pobytových sociálních služeb 9

3.1 Sběr dat 9

3.1.a Klíčová sdělení ze semináře s pracovníky 11

3.1.b Údaje o žadatelích o službu 12

3.1.a Žadatelé podle pohlaví 12

3.1.b Žadatelé podle míry závislosti na pomoci druhé osoby 13

3.1.c Žadatelé podle místa pobytu 15

3.1.d Způsob bydlení žadatelů o služby 16

3.1.e Současný způsob zajištění péče u žadatelů o služby 17

3.1.f Důvody podání žádosti 19

3.1.g Naléhavost žádosti o přijetí do služby 20

3.2 Akutní žádosti 23

3.3 Shrnutí a interpretace dat 28

4. Nově přijatí uživatelé do pobytových služeb 30

4.1 Sběr dat 30

4.2 Analýza získaných dat 31

4.2.a Uživatelé služeb podle bydliště 32

4.2.b Uživatelé služeb podle míry závislosti na pomoci druhé osoby 34

4.2.c Bydlení uživatelů před přijetím do služby 36

4.2.d Zajištění péče před přijetím do služby 37

4.2.e Důvody podání žádosti 39

4.2.f Podaná žádost do jiné sociální služby 42

4.3 Shrnutí a interpretace údajů 42
5. Ekonomické zhodnocení modelů zajištění podpory 44
6. Návrhová část 46
6.1.a Dostupnost ambulantních a terénních služeb 46
6.1.b Metodické vedení zřizovaných pobytových služeb 47
6.1.c Metodické vedení a spolupráce 48
Použitá literatura a zdroje 49
Seznam tabulek 50
Seznam grafů 51
Seznam obrázků 52
Přílohy 53
P1 Žadatelé o službu 53
P2 Nově přijatí uživatelé 53
KrajLiberecky_AnalyzaPoptavky_p2 P3 Regionální rozložení aktivních žádostí o pobytové služby 53

Použité zkratky

DOZP – domov pro osoby se zdravotním postižením

DPS – dům s pečovatelskou službou

DS – domov pro seniory

DZR – domov se zvláštním režimem

LDN – léčebna dlouhodobě nemocných

ORP – obec s rozšířenou působností

OP LZZ – Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

OPS (o.p.s.) – obecně prospěšná společnost

PDŠ – povinná školní docházka

PL – psychiatrická léčebna

p.o. – pověřená organizace

POÚ – pověřený obecní úřad

PSS (p.s.s.) – poskytovatel sociálních služeb

TS – týdenní stacionář

VO – výzkumná otázka

1. Úvodní část

Analýza poptávky po službách pro osoby s postižením v Libereckém kraji byla provedena na základě zakázky Libereckého kraje.

Cílem analýzy bylo zjistit zájem o pobytové sociální služby pro osoby se zdravotním postižením v Libereckém kraji.

Dokument se sestává ze tří hlavních částí. Kromě vymezení stěžejních principů a východisek určujících základní rámec ukotvující potřebu poskytování podpory lidem s postižením v komunitě, obsahuje také část analytickou a část návrhovou, která ze zjištěných dat vychází a v níž jsou v kontextu kritérií sociálního začleňování formulována konkrétní doporučení Libereckému kraji vedoucí k rozvoji komunitních služeb.

1.1 Východiska, kontext

1.1.a Vybrané mezinárodní a národní dokumenty

Hovoříme-li o právech člověka a jeho pozici v dnešní společnosti, je nezbytné vycházet z faktu, že realizaci lidských práv postavených na rovnoprávném základě zaručuje již Všeobecná deklarace lidských práv (1948), stejně jako Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod z roku 1950, a to bez ohledu na skutečnost, zda člověk má či nemá zdravotní postižení.

S rozvojem celospolečenských změn v 90. letech a příklonu k ochraně lidských práv, sociálně politickým principům solidarity a subsidiarity, začala vyvstávat potřeba systémově řešit také způsob zajištění podpory lidem s postižením na úrovni České republiky. Reakcí na daný vývoj byl vznik „Koncepce podpory transformace pobytových sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb, poskytovaných v přirozené komunitě uživatele a podporující sociální začlenění uživatele do společnosti“, který byl usnesením vlády ČR přijat v roce 2007 a který byl jedním z prvních kroků na cestě ke změně.

Průlomovým dokumentem s ohledem na právo lidí s postižením žít v komunitě, využívat jejích zdrojů, s vazbou na komunitní pojetí sociálních služeb, je **Úmluva o právech osob se zdravotním postižením,** která byla přijata Organizací spojených národů v roce 2006, ratifikována ČR v roce 2009. Úmluva zajišťuje lidem se zdravotním postižením rovný přístup, ochranu a uplatnění všech lidských práv, podporuje jejich aktivní zapojení do života společnosti.

Státy se zavazují přijmout taková opatření, aby umožnily osobám se zdravotním postižením **přístup k asistenci**, kterou mohou pro uplatnění této právní způsobilosti potřebovat.

Článek 19 představuje „nezávislý způsob života a zapojení do společnosti“. Je zde uznáno rovné právo osob se zdravotním postižením **žít v rámci společenství, komunity, s možnostmi volby** na rovnoprávném základě s ostatními. Státy mají zajistit, aby lidé s postižením měli možnost si **zvolit místo pobytu**, kde a s kým budou žít, **a nebyly nuceny žít ve specifickém prostředí**; měli **přístup ke službám poskytovaným** v **domácím prostředí, rezidenčním službám a dalším komunitním** podpůrným službám včetně osobní asistence, nezbytným pro nezávislý způsob života a začlenění do společnosti a **zabraňujícím izolaci** nebo segregaci. Současně je třeba zabezpečit, aby **komunitní služby a zařízení určená široké veřejnosti byly přístupné**, na rovnoprávném základě s ostatními, i **osobám se zdravotním postižením a braly ohled na jejich potřeby.** V kontextu poskytování sociálních služeb jsou uvedená ustanovení jednoznačně spjata se závazkem k deinstitucionalizaci služeb.

1.1.b Strategie Libereckého kraje

Aktualizovaný Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, Liberecký kraj 2014 - 2017:

„Stejně jako bylo konstatováno v předešlém plánovacím období, i nadále je třeba vytvářet podmínky pro to, aby klienti mohli využívat sociální služby zejména ve svém domácím prostředí a mohli si zachovat své přirozené sociální vazby a kontakty.“ (str. 7)

„I přes dosavadní snahy a realizované kroky v oblasti optimalizace sítě pobytových služeb pro uživatele, kteří jsou 24 hodin závislí na péči druhé osoby, je třeba pokračovat v transformaci pobytových zařízení pro osoby se zdravotním postižením a podnikat další kroky k vytvoření podmínek pro vznik a dlouhodobé fungování alternativních a navazujících služeb. V souvislosti s reformou psychiatrické péče v ČR je nutné zajistit dostatečnou (dostupnou a kvalitní) kapacitu návazných služeb, zvláště terénních.“ (str. 7)

1.1.c Normalita a sociální služby v komunitě

Normalita v tomto pojetí poukazuje na fakt, že lidé s postižením mají stejná práva na život v přirozených podmínkách, využívat běžně dostupné zdroje společnosti. Principy normality vypracoval B. Nirje (in Dörner, Plog, 1999). Jsou to:

- Normální denní režim.
- Normální změna místa z důvodu bydlení, práce, trávení volného času.
- Normální rytmus roku, např. dovolená, cestování, rodinné svátky.
- Normální průběh života. Respektování vývojové fáze člověka s postižením.
- Normální očekávání, přání, volní a emocionální projevy naleznou odpovídající odezvu.
- Normální vztahy k druhému pohlaví.
- Normální ekonomický standard se základní finanční jistotou.
- Normalizace života, v běžných podmínkách.

2. Analytická část

2.1 Cíl analýzy

Vymezení hlavního cíle

Cílem analýzy bylo zjistit poptávku po pobytových sociálních službách pro osoby se zdravotním postižením v Libereckém kraji, resp. preferovaný způsob života dospělých se zdravotním postižením a poptávaných podpůrných služeb.

K dosažení hlavního cíle byly definovány **dílčí výzkumné otázky** (dále jen „VO“):

VO 1. Jaká je struktura a důvody žádostí o přijetí do pobytových sociálních služeb?

VO 2. Jaké jsou důvody zájmu a důvody přijetí do pobytových sociálních služeb?

2.2 Metodika, techniky sběru dat

Za účelem vymezení strategie sběru dat a jejich zpracování pro potřeby zpracování analýzy poptávky po službách pro osoby se zdravotním postižením v Libereckém kraji spojených se zajištěním ubytování či podporou samostatného bydlení byla zpracována metodika.

Cílová skupina respondentů

Výzkum se zaměřoval na zájemce o službu a uživatele pobytových sociálních služeb pro lidi se zdravotním postižením poskytovaných příspěvkovými organizacemi Libereckého kraje (VO 1, VO 2).

Metoda výzkumu

S ohledem na zadání analýzy byl zvolen **integrovaný přístup,** který kombinuje kvantitativní a kvalitativní metodologii sociálního výzkumu (viz Loučková, 2010). Využita byla kombinace technik:

- dotazníkové šetření;
- obsahová analýza dokumentů;
- strukturované a polostrukturované rozhovory.

U každé z výzkumné otázky byl definován:

- okruh respondentů,
- struktura získávaných údajů,
- postup sběru dat,
- rozdělení rolí aktérů při sběru dat a zpracování dat,
- časový harmonogram.

Konkrétní výše uvedené aspekty vztahující se k jednotlivým VO jsou popsány v následujících samostatných kapitolách.

Harmonogram zpracování analýzy

- přípravná fáze: 1.7.2014 – 15.7.2014

- šetření k VO 1: 11.7.2014 – 5.9.2014
- šetření k VO 2: 11.7.2014 – 5.9.2014
- zpracování výsledků šetření: 1.9.2014 – 15.12.2014

Termíny pro sběr dat ve spolupráci s poskytovateli sociálních služeb obsahovaly časovou rezervu pro případ, že by požadované údaje nebyly odevzdány poskytovateli sociálních služeb jako úplné a bylo zapotřebí je následně doplnit tak, aby byl zachován prostor pro zpracování výsledků jednotlivých šetření.

Systém práce s respondenty

Zástupcům oslovených organizací poskytujících relevantní sociální služby byla před realizací výzkumu zaslána s průvodním vysvětlujícím e-mailem metodika s podklady pro sběr dat.

Uskutečnily se 2 semináře (K VO 1, VO 2), kde byl pracovníkům vybraných organizací vysvětlen účel analýzy, účel a charakter sledovaných údajů, postup získání a záznamu údajů, rizika analýzy a jejich předcházení, organizace sběru údajů, komunikace mezi zadavatelem a tazateli. Úvodní seminář byl realizován dne 10.7.2014, následné setkání po sběru dat se konalo 24.9.2014.

V průběhu sběru údajů byla tazatelům ze strany zpracovatele poskytnuta podpora prostřednictvím telefonické, e-mailové komunikace tak, aby byla zajištěna kvalita sbíraných údajů, řešení příp. nesrovnalostí apod.

V souvislosti se zajištěním údajů byla identifikována tato zásadní rizika:

- obtížný přístup k údajům s ohledem na ochranu osobních údajů uživatelů – riziko je ošetřeno jednak anonymizací údajů (ze zařízení sociálních služeb odcházejí v anonymizované podobě a zpracovatel analýzy nedisponuje jmény konkrétních osob)
- neochota uživatelů služeb (zájemců o služby) poskytovat informace – riziko je ošetřeno komunikací prostřednictvím osob, které uživatel/zájemce zná (pracovníci poskytují službu); zároveň je uživatelům/zájemcům vysvětlen účel a způsob zpracování údajů, zejm. s důrazem na jejich anonymitu
- zkreslení údajů tazatelem – riziko je ošetřeno školením tazatelů před zahájením sběru údajů, dále komunikací s tazateli v průběhu sběru údajů a závěrečným setkáním s tazateli; v harmonogramu sběru údajů je dostatečný časový prostor na odstranění příp. nedostatků; riziko zkreslení je také sníženo způsobem zaznamenávání údajů, zejm. tím, že tazatelé volí příslušnou variantu z předem připravených hodnot

3. Žadatelé o přijetí do pobytových sociálních služeb

VO 1: Jaká je struktura a důvody žádostí zájemců o přijetí do pobytových sociálních služeb?

3.1 Sběr dat

okruh respondentů: **zájemci** o pobytové sociální služby pro lidi se zdravotním postižením (domovy pro osoby se zdravotním postižením, chráněné bydlení, domovy se zvláštním režimem, týdenní stacionáře) poskytované příspěvkovými organizacemi Libereckého kraje:

Název příspěvkové organizace	Sídlo organizace
Domov Sluneční dvůr, p.o.	Jestřebí
Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, p.o.	Mařenice
Domov a Centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.	Jablonec nad Nisou
Jedličkův ústav, p.o.	Liberec
APOSS Liberec, p.o.	Liberec
Domov a centrum aktivity, p.o.	Hodkovice nad Mohelkou
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	Česká Lípa
Služby sociální péče TEREZA, p.o.	Benešov u Semil
Domov Raspenava, p.o.	Raspenava

struktura získávaných údajů (k záznamu dat byla vytvořena šablona):

- počet zájemců k **30. 6. 2014**
- identifikace jednotlivých zájemců
  - věk
  - pohlaví
  - místo současného pobytu
    - obec
    - PO2
    - ORP
    - kraj
  - místo trvalého pobytu
    - obec
    - PO2
    - ORP
    - kraj
  - datum přijetí žádosti
  - míra vyžadované podpory (stupeň závislosti na pomoci jiné fyzické osoby - s využitím klasifikace pro přiznání příspěvku na péči)
  - způsob zajištění bydlení v současnosti
    - vlastní (samostatně)
    - s rodinou apod.

        - pobytové zařízení (specifikovat)
    - způsob zajištění podpory
        - blízká osoba
        - rodič
        - sourozenec
        - asistent sociální péče
        - sociální služba
        - někdo jiný
    - využívané sociální služby
        - druh
        - místo
        - četnost (denně, 2-3 x týdně, 4-5 x týdně)
    - důvod podání žádosti
        - bariérovou
        - nedostupné veřejné služby
        - nedostupné komunitní služby
        - vyčerpanost pečujících osob
    - akutnost žádosti/přijetí
        - potřebuje ihned
        - nepotřebuje ihned, má podáno „pro jistotu“

postup sběru dat:

S ohledem na zpracování osobních, citlivých údajů zájemců o sociální služby a nutný souhlas pro nahlížení do osobní dokumentace byla nutná spolupráce poskytovatelů sociálních služeb, o něž zájemce sám žádá. Proces sběru dat reflektoval potřebnou míru anonymizace osoby pro zpracující subjekt. Kombinace dílčích kritérií u jedné osoby dokázala, že nedochází k duplicitě v souvislosti s podáním žádosti o přijetí jedním člověkem u více poskytovatelů.

Před sběrem dat byla organizacím zaslána metodika s podklady pro sběr dat. Dne 10. 7. 2014 se konal informativní seminář pro tazatele z řad příspěvkových organizací, který byl určen společně pro VO 1 a VO 2, neboť daná témata spolu úzce souvisejí.

Semináře dne 10.7.2014 se účastnilo 11 zástupců z 9 poskytovatelů pobytových sociálních služeb, ve kterých byla zpracována data, zástupci zřizovatele a zpracovatele zakázky.

Následného setkání po sběru dat dne 24.9.2014 se účastnilo 5 zástupců organizací poskytovatelů pobytových sociálních služeb, zástupci zřizovatele a zástupci zpracovatele zakázky.

Příspěvkové organizace – tazatelé
Informace čerpali především ze spisové dokumentace, věci týkající se aktuálního zapojení se do života v komunitě zjišťovali telefonicky.
Přínos – ve vymezeném časovém rozmezí se aktualizovali všechny evidované žádosti. Zjištění, že mnohé žádosti jsou podány „pro jistotu“, ale dochází k zhoršování zdravotního stavu pečujících osob, které jsou přibližně stejné věkové skupiny, v určitém čase dojde ke zvýšené poptávce po službách z řad těchto žadatelů z důvodu akutnosti.

Dotazník byl rozeslán 9 příspěvkovým organizacím Libereckého kraje, navráceno 9 (100%).

3.1.a Klíčová sdělení ze semináře s pracovníky

Zařízení vnímají změnu v individuálních potřebách jednotlivých cílových skupin. V současném systému služeb v kraji ale nedokážou flexibilně reagovat na tyto změny a potřeby.

> **„Chybí metodika sběru a zpracování dat o potřebnosti sociálních služeb na krajské úrovni.“**

Z diskuze se sociálními pracovníky se ukazuje, že pro určitou skupinu lidí se stávají služby nedostupné. Část zájemců o službu není v žádné evidenci žadatelů: z pohledu poskytovatele nesplňují cílovou skupinu dané služby a jsou odmítnuti ještě před tím, než podají žádost. Nejčastěji se jedná o zájemce, kteří vykazují „problematické“, „agresivní“ chování.

> **„Vzhledem k vícelůžkovým pokojům musíme odmítat zájemce s autistickými rysy, poněvadž mají problém žít v kolektivu. Pokud budeme mít možnost jednolůžkových pokojů, tuto službu budeme schopni zajistit.“**

Zároveň je zjevné, že nedostupnost služeb pro určitý typ cílové skupiny je dána také vlastním nastavením služeb. Úpravou podmínek a přístupu lze služby zajišťovat i lidem, kteří jsou dosud odmítáni pro svou „problematičnost.“

> **„Služby musí být flexibilnější – poptávka se mění, mění se cílové skupiny, k tomu je výhodné mít menší služby, které se snáze se promění.“**

> **V poskytovaných službách byla vytvořena skupina pro celoroční ubytování pro děti s autismem. Učíme se to, přijímáme zaměstnance.“**

Dalším poznatkem je, že zařízení v rámci komunity spolupracují s obcemi, případně zájemce o službu odkazují na jinou, vhodnější službu. V tomto případě jim však chybí zpětná vazba, zda je mu potřebná služba poskytnuta.

> **„Není možné se dozvědět, zda člověk sehnal službu jinde (i když doporučíme).“**

Z rozhovorů s pracovníky zařízení vyplynulo, že část zájemců o službu není evidována z důvodu stávající péče ze strany rodinných příslušníků.

> **„Starší rodiče, kteří si vzali své dítě domů po dosažení důchodu, vědí, že časem nebudou schopni se o ně postarat. Proto s námi udržují kontakt…požadují od nás příslib, že je přijmeme na pobyt celoroční…, aby k němu i ve stáří měli blízko. Fyzicky podanou žádost nemají.“**

Stejným způsobem uvažují i rodiče klientů z odlehčovací služby a týdenního stacionáře. Fyzicky podanou žádost ale nemají. (Služby sociální péče TEREZA, p.o.)

3.1.b Údaje o žadatelích o službu

Počet žadatelů o služby sledované v této analýze je celkem 72. Z toho neaktivních je 7 žádostí (zájemci o službu opakovaně nereagují na výzvy ze zařízení). 11 žadatelů bylo při aktualizaci žádostí vyřazeno z evidence (1 žadatel zemřel, 2 žadatelé byly umístěni do jiné služby a 8 žadatelů požádalo o vyřazení z evidence).

Zařízení Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, p.o. není zařazeno v následující analýze, jelikož neeviduje žádného žadatele o službu. Od roku 2007 probíhá v zařízení projekt transformace sociálních služeb, z tohoto důvodu nejsou přijímání noví klienti do pobytových služeb. Zařízení odkazuje na ostatní služby v kraji.

Ze stejného důvodu má nižší počet žadatelů i zařízení Domov Sluneční dvůr, p.o.

K 30. 6. 2014 je podáno celkem 72 žádostí o pobytové sociální služby v Libereckém kraji.

Tabulka 1 Počet žadatelů do jednotlivých zařízení

Stav žádosti	Počet žadatelů celkem	z toho:					
		aktivní	neaktivní	při aktualizaci požádáno o vyřazení	žadatel umístěn, žádost vyřazena	žadatelka zemřela	Celkový součet
APOSS Liberec, p.o.	11	11					11
Domov a Centrum aktivity, p.o.	21	13	1	7			21
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou,p.o.	4	4					4
Domov Raspenava, p.o.	8	4	2		2		8
Domov Sluneční dvůr, p. o.	2	2					2
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	16	16					16
Jedličkův ústav, p.o.	9	3	4	1		1	9
Služby sociální péče TEREZA, p.o.	1	1					1
Celkový součet	**72**	**54**	**7**	**8**	**2**	**1**	**72**

Pozn.: Aktivní / neaktivní označuje žádost, kde žadatel aktivně (ne)komunikuje se zařízením (odpovídá na dopisy, telefonické výzvy ze strany služby apod.).

Duplicita žádostí (žádost jedné osoby podána do více zařízení) nebyla identifikována. Jeden z žadatelů podal v zařízení Domov a centrum aktivity, p.o. 2 žádosti, vždy ale do jiné služby (chráněné bydlení a domov pro osoby se zdravotním postižením). V jiném případě, kdy se mohlo zdát, že se jedná o duplicitu, se jedná o sourozence podávající žádost každý zvlášť.

3.1.a Žadatelé podle pohlaví

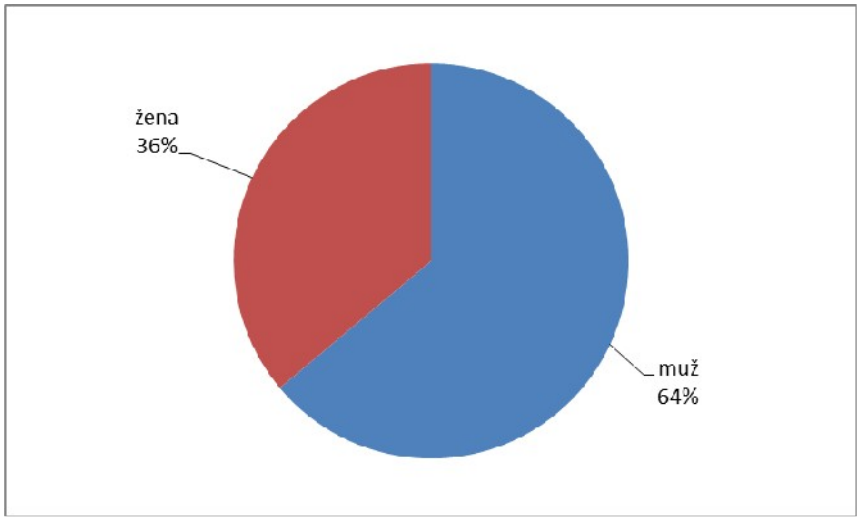
64 % žadatelů o službu jsou muži, 36 % ženy.

Tabulka 2 Žadatelé podle pohlaví

Název zařízení	muž	žena	součet
APOSS Liberec, p.o.	8	3	11
Domov a Centrum aktivity, p.o.	15	6	21
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.		4	4
Domov Raspenava, p.o.	6	2	8
Domov Sluneční dvůr, p. o.		2	2
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	10	6	16
Jedličkův ústav, p.o.	7	2	9
Služby sociální péče TEREZA, p.o.		1	1
Celkový součet	**46**	**26**	**72**

Pozn.: Údaje vč. neaktivních uživatelů.

Graf 1 Žadatelé o službu podle pohlaví (v %)

3.1.b Žadatelé podle míry závislosti na pomoci druhé osoby

V případě struktury žadatelů podle míry závislosti na pomoci druhé osoby (stupně příspěvku na péči jakožto určitého ukazatele potřebnosti pomoci druhé osoby) je třeba mít na paměti, že **většina zařízení tento údaj nezjišťuje s ohledem na ochranu osobních údajů** žadatelů o služby. Následující tabulka tedy představuje údaje od té části žadatelů, kteří tento údaj uvedli.

42 % žadatelů o služby je z pohledu míry závislosti buď zcela bez příspěvku na péči, nebo v I. a II. stupni. To indikuje nižší míru potřeby podpory, než kterou zajišťují komplexní celodenní pobytová zařízení.

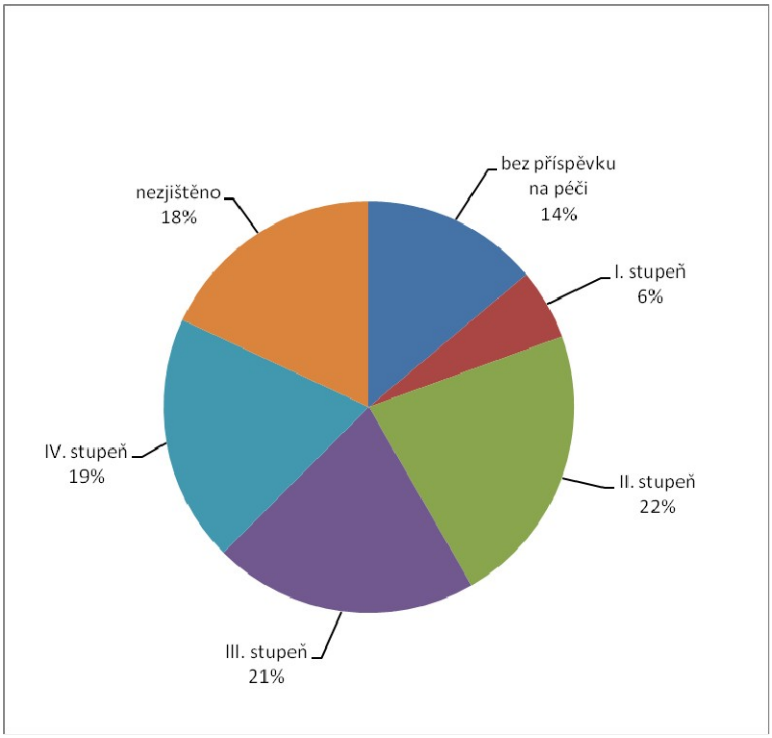
40 % má míru závislosti na pomoci druhé osoby ve III. a IV. stupni. U 18 % žadatelů nebyl tento údaj zjištěn.

Tabulka 3 Žadatelé podle míry závislosti na pomoci druhé osoby

Název zařízení	bez příspěvku na péči	I. stupeň	II. stupeň	III. stupeň	IV. stupeň	součet
APOSS Liberec, p.o.				4	4	8
Domov a Centrum aktivity, p.o.	5	4	8	2	1	20
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou,,p.o.			1	1	2	4
Domov Raspenava, p.o.						
Domov Sluneční dvůr, p. o.				2		2
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	4		5	5	2	16
Jedličkův ústav, p.o.			2	1	5	8
Služby sociální péče TEREZA, p.o.	1					1
Celkový součet	**10**	**4**	**16**	**15**	**14**	**59**

Pozn.: Údaj nebyl dostupný u všech uživatelů. Celkový součet se tedy nerovná celkovému součtu podaných žádostí. Údaje vč. neaktivních uživatelů.

Graf 2 Žadatelé podle míry závislosti na pomoci druhé osoby (v %)

3.1.c Žadatelé podle místa pobytu

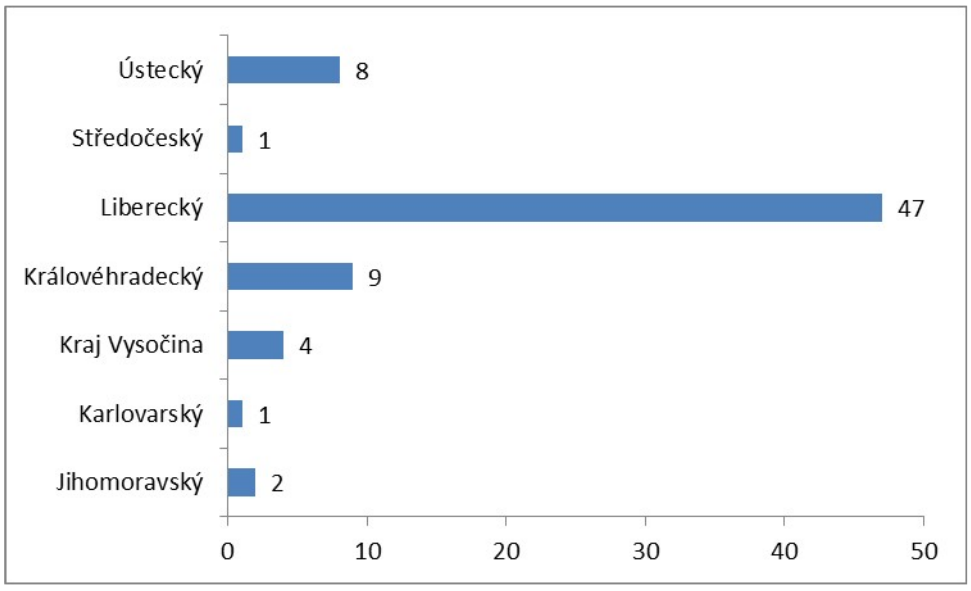
Z celkového počtu 72 žadatelů má 25 žadatelů trvalé bydliště mimo region Libereckého kraje (35 %), 47 jich má trvalé bydliště na území Libereckého kraje (65 %),

Tabulka 4 Žádosti podle místa trvalého pobytu (kraj)

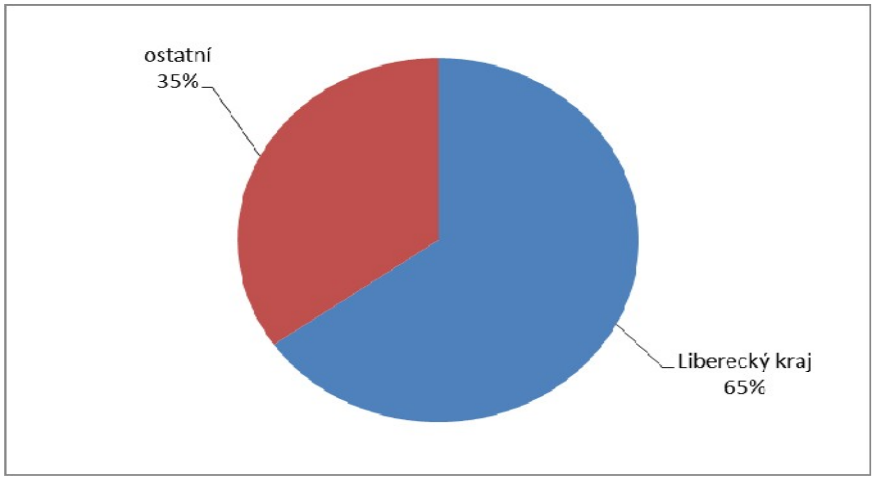
	APOSS Liberec, p.o.	Domov a Centrum aktivity, p.o.	Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.	Domov Raspenava, p.o.	Domov Sluneční dvůr, p. o.	Denní a pobytové sociální služby, p.o.	Jedličkův ústav, p.o.	Služby sociální péče TEREZA, p.o.	součet
Jihomoravský		1					1		2
Karlovarský		1							1
Kraj Vysočina		3				1			4
Královéhradecký	1	1		2		2	2	1	9
Liberecký	9	12	4	5	2	10	5		47
Středočeský		1							1
Ústecký	1	2		1		3	1		8
Celkový součet	**11**	**21**	**4**	**8**	**2**	**16**	**9**	**1**	**72**

Pozn.: Údaje vč. neaktivních uživatelů.

Graf 3 Žadatelé podle místa trvalého pobytu (kraj)

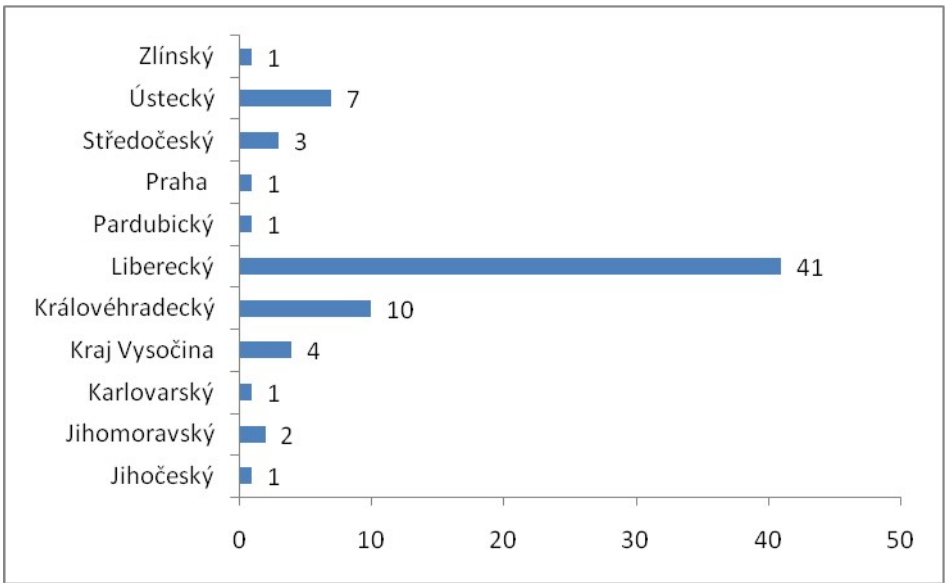

Graf 4 Srovnání žadatelů podle místa pobytu v Libereckém kraji a v ostatních krajích

Místo trvalého pobytu může být odlišné od místa, kde aktuálně daný žadatel pobývá: nejčastěji v případě pobytu v sociálních službách, zdravotnickém zařízení apod. Z tohoto důvodu bylo sledováno také místo aktuálního pobytu žadatele.

Graf 5 Žádosti podle místa současného pobytu (kraj)

3.1.d Způsob bydlení žadatelů o služby

56 % žadatelů bydlí v běžném prostředí (doma, s rodinou, ubytovna), zatímco 44 % se nachází v institucionálním prostředí (LDN, DOZP, DS, TS, azylový dům, psychiatrické zařízení, rehabilitační zařízení).

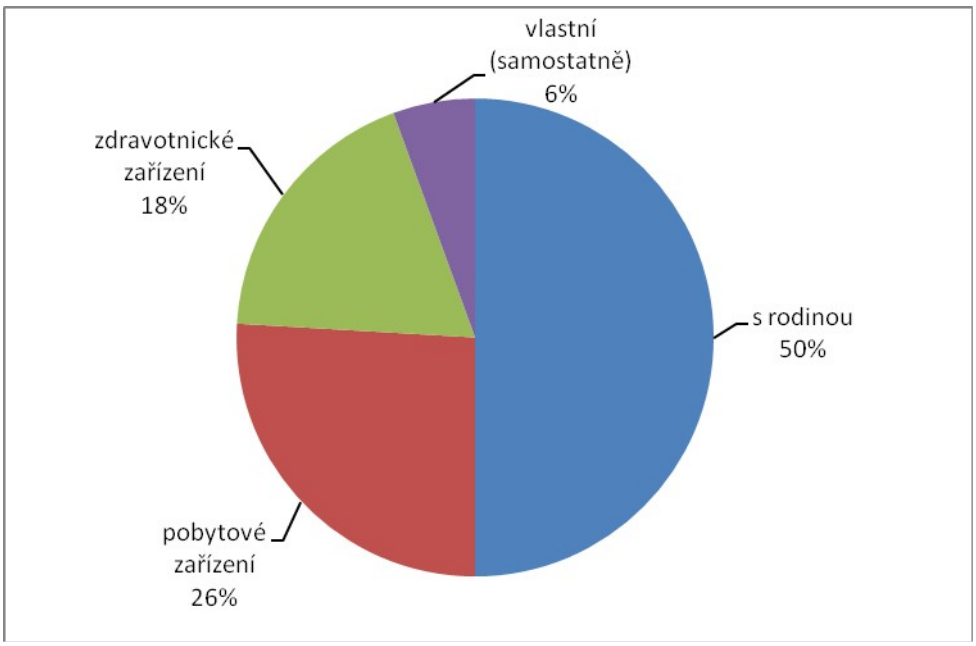
Tab. 5 a následující v této části (VO1) obsahují údaje pouze za aktivní uživatele.

Tabulka 5 Žadatelé podle současné formy bydlení

Název zařízení	s rodinou	v pobytovém zařízení	ve zdravotnickém zařízení	vlastní (samostatně)	součet
APOSS Liberec, p.o.	3	1			4
Domov a Centrum aktivity, p.o.	1		1		2
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou,p.o.	5	3	5	3	16
Domov Raspenava, p.o.	4	7			11
Domov Sluneční dvůr, p. o.	8	2	3		13
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	3	1			4
Jedličkův ústav, p.o.	2		1		3
Služby sociální péče TEREZA, p.o.	1				1
Celkový součet	**27**	**14**	**10**	**3**	**54**

Pozn.: Samostatně = vlastní bydlení. S rodinou = bydlení v bytě či domě rodičů. Pobytové zařízení = domov pro osoby se zdravotním postižením, domov pro seniory, týdenní stacionář, azylový dům. Ve zdravotnickém zařízení = léčebny dlouhodobě nemocných, psychiatrická léčebna, rehabilitační zařízení.

Graf 6 Bydlení žadatelů: běžné a institucionální prostředí

3.1.e Současný způsob zajištění péče u žadatelů o služby

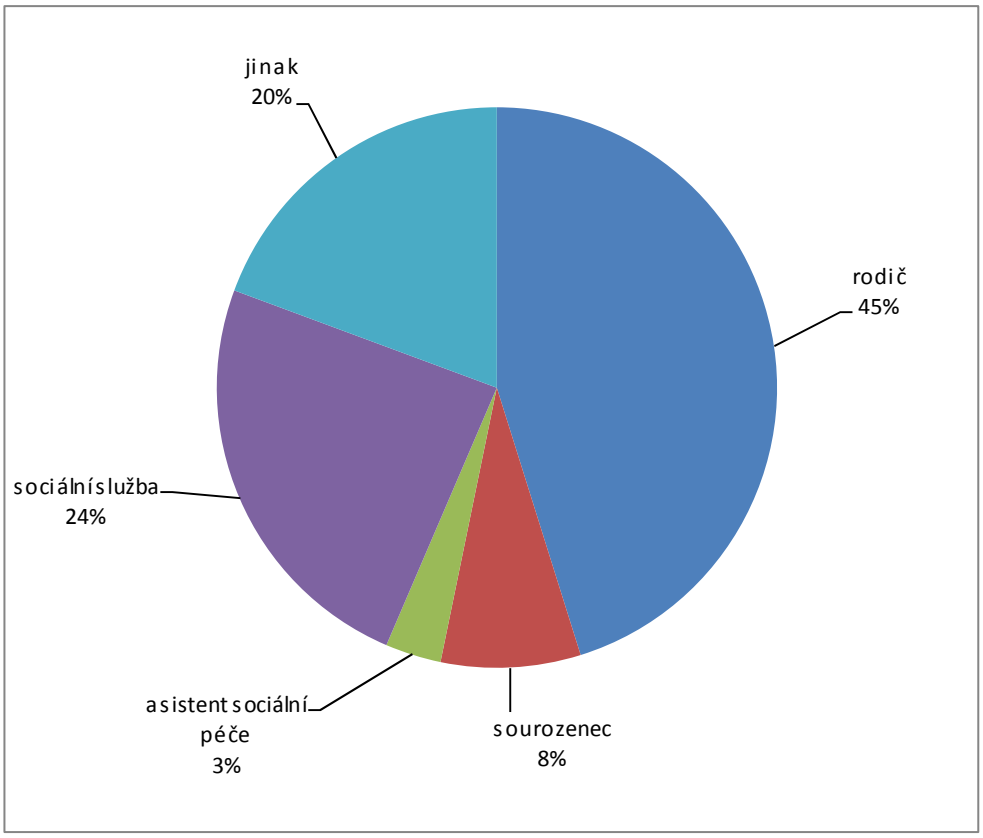
Rodinní příslušníci zajišťují péči u více než poloviny žadatelů (53 %). U 24 % je péče zajištěna prostřednictvím sociální služby. Ve způsobu podpory „jiné“ je uveden zdravotní personál a 1x přítel.

Tabulka 6 Žadatelé: současný způsob zajištění péče

Název zařízení	rodič	sourozenec	asistent sociální péče	sociální služba	jinak
APOSS Liberec, p.o.	8			4	
Domov a Centrum aktivity, p.o.	7	2		3	3
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.	3	1		1	
Domov Raspenava, p.o.	3		2		
Domov Sluneční dvůr, p. o.	1				1
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	3	1		7	7
Jedličkův ústav, p.o.	2	1			1
Služby sociální péče TEREZA, p.o.	1				
Celkový součet	28	5	2	15	12

Pozn.: Celkový součet může být vyšší než celkový počet žadatelů, neboť bylo možné zvolit více variant zajištění péče. U 2 žadatelů neuvedeno.

Graf 7 Žadatelé: současný způsob zajištění péče (v %)

V současné době část žadatelů o služby již nějakou sociální službu využívají – domov pro osoby se zdravotním postižením (4), domovy pro seniory (3), pečovatelská služba (3), týdenní stacionář (2), tísňová péče (1) a osobní asistence (1).

Tabulka 7 Sociální služby, které žadatelé využívají

Název zařízení	domov pro seniory	domovy pro osoby se zdravotním postižením	osobní asistence	pečovatelská služba	tísňová péče	týdenní stacionář
APOSS Liberec, p.o.		2				1
Domov a Centrum aktivity, p.o.		1			1	1
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.		1				
Domov Raspenava, p.o.				1		
Domov Sluneční dvůr, p. o.						
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	3		1	2		
Jedličkův ústav, p.o.						
Služby sociální péče TEREZA, p.o.						
Celkový součet	**3**	**4**	**1**	**3**	**1**	**2**

Pozn.: U 40 žadatelů neuvedeno.

3.1.f Důvody podání žádosti

Převažujícím důvodem pro podání žádosti je vyčerpanost pečujících osob (63 %).

Nedostatek potřebných ambulantních a terénních služeb uvádí 15 %.

Bariérové prostředí je uvedeno ve 13 % žádostí.

Nedostatečnou dostupnost veřejných služeb pociťují 2 % žadatelů.

48 % žadatelů uvedlo jiné důvody pro přijetí, než odpovídají sledované škále možností.

U 4 žádostí z celkového počtu 54 aktivních žádostí nebyl důvod podání zjištěn.

Tabulka 8 Důvody podání žádosti

	bariérová domácnost (nemožnost využití kompenzačních pomůcek v místě bydlení)	nedostatečná dostupnost veřejných služeb (izolace místa, nízká dopravní obslužnost, nízké zastoupení veřejných služeb - obchod, pro využití volného času, lékař aj.)	nedostatek komunitních sociálních služeb (chybí, naplněná kapacita potřebných ambulantních a terénních služeb)	vyčerpanost pečujících osob (psychická, fyzická; malá podpora peč. osob)	jiné
APOSS Liberec, p.o.				8	11
Domov a Centrum aktivity, p.o.	1	1	1	6	4
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.				4	1
Domov Raspenava, p.o.				3	2
Domov Sluneční dvůr, p. o.				2	2
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	6		5	7	3
Jedličkův ústav, p.o.			2	3	2
Služby sociální péče TEREZA, p.o.				1	1
Celkový součet	**7**	**1**	**8**	**34**	**26**

Pozn.: Celkový součet může být vyšší než celkový počet žadatelů, neboť bylo možné zvolit více variant zajištění péče. U 4 žadatelů neuvedeno.

Na semináři se zástupci poskytovatelů služeb je patrná také další problematika důvodů podání žádostí.

> **„Sociální služba mnohdy řeší sociální bydlení, ačkoli člověk službu nepotřebuje.“**

3.1.g Naléhavost žádosti o přijetí do služby

59 % žádostí je podáno „pro jistotu“. To znamená, že pokud se v určitém okamžiku uvolní místo v dané službě a žadatel je osloven, odmítne službu využít – neboť ji zatím nepotřebuje, péči má zajištěnu jiným způsobem.

37 % žádostí je tzv. akutních: žadatel potřebuje a chce aktuálně službu využít (přičemž pro něho není volná kapacita). U 4 % žádostí nebyl údaj zjištěn.

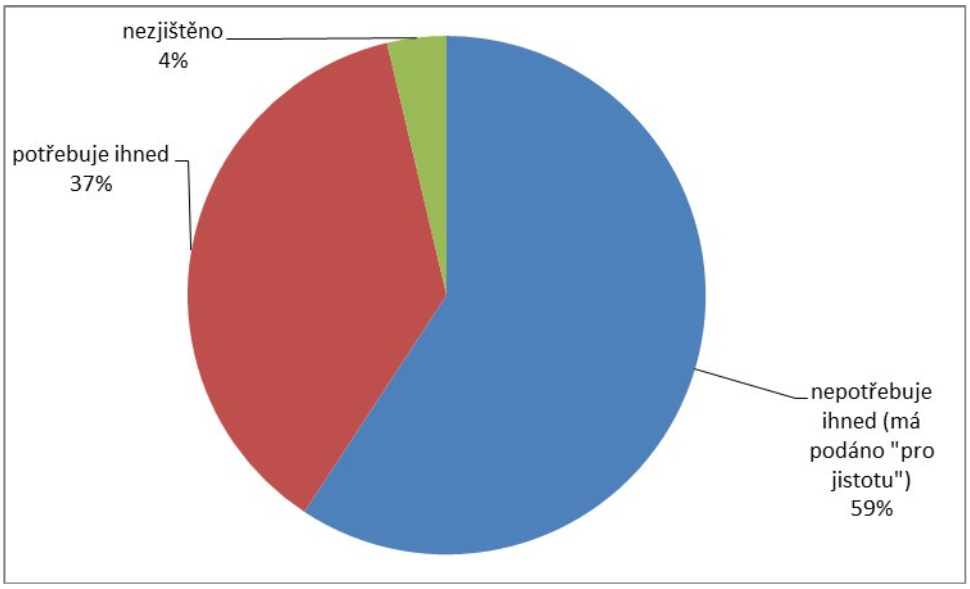
Spolu s výpověďmi pracovníků na setkání tazatelů tvoří tento údaj jeden z nejdůležitějších poznatků: žadatelé o služby odkládají „nástup“ do tohoto typu zařízení do poslední možné chvíle. Dokud stačí jejich okolí síly, zůstávají ve svém domově a v prostředí, které znají a kde jsou doma.

Tabulka 9 Naléhavost žádosti o službu

Název zařízení	nepotřebuje ihned (má podáno "pro jistotu")	potřebuje ihned	součet
APOSS Liberec, p.o.	9	2	11
Domov a Centrum aktivity, p.o.	6	6	12
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.	4		4
Domov Raspenava, p.o.	2	1	3
Domov Sluneční dvůr, p. o.	1	1	2
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	8	8	16
Jedličkův ústav, p.o.	2	1	3
Služby sociální péče TEREZA, p.o.		1	1
Celkový součet	**32**	**20**	**52**

Pozn.: U 2 žadatelů neuvedeno.

Graf 8 Naléhavost žádosti o službu (v %)

Ve věkové kategorii 0 – 18 let jsou 4 aktivní žadatelé, u žádného z nich nebyla míra závislosti na pomoci druhé osoby zjištěna.

Ve věkové kategorii 18 – 26 let je 9 aktivních žadatelů, u všech byla zjištěna míra závislosti na pomoci druhé osoby:

- 1 ve druhém stupni;
- 4 ve třetím stupni;
- 4 ve čtvrtém stupni.

„Většina dětí a mladých lidí, kteří jsou přijatí do pobytových služeb, nastupují z důvodu docházky do školy pro tělesně postižené, dvouleté školy praktické nebo dvouleté školy obchodní, které jsou v areálu ústavu.„ (Jedličkův ústav p.o.)

Ve věkové kategorii 40 - 65 let je 28 aktivních žadatelů (52 %). Z toho 9 jich bydlí s rodinnou nebo ve vlastním bytě a mají žádost podanou pouze pro jistotu - jsou potencionálními akutními žadateli z důvodu vyššího věku žadatelů samotných, ale i jejich pečovatelů.

3.2 Akutní žádosti

Celkem 20 žádostí o pobytovou sociální službu je tzv. akutní – při uvolnění místa v zařízení bude mít žadatel zájem od zařízení nastoupit. Z toho 10 žadatelů má trvalé bydliště v Libereckém kraji

11 „akutních“ žadatelů se již nachází v jiném pobytovém zařízení institucionálního typu (sociálním i zdravotnickém).

Z hlediska typu zařízení se jedná především o služby psychiatrických léčeben. Dále jsou mezi těmito zařízeními léčebny dlouhodobě nemocných, rehabilitační zařízení, domov pro osoby se zdravotním postižením, rehabilitační zařízení a azylový dům.

Tabulka 10 Pobytové služby využívané žadateli s akutní žádostí

Místo stávajícího pobytu	domovy pro osoby se zdravotním postižením	léčebna dlouhodobě nemocných	psychiatrická léčebna	rehabilitační zařízení	městská ubytovna	azylový dům
Česká Lípa		2				
Frýdlant	1					
Havlíčkův Brod			2			
Horní Beřkovice			1			
Jablonec n. N.					1	
Jihlava						1
Kosmonosy			2			
Luže				1		
Celkem	**1**	**2**	**5**	**1**	**1**	**1**

Tabulka 11 Akutní žádosti: pohlaví, bydliště, věk, míra závislosti, způsob bydlení a zařízení, do které je žádost podaná

označení zájemce o službu	pohlaví	věk	míra závislosti na pomoci druhé osoby	současný způsob bydlení	stávající pobyt PO2 (případně jiný kraj)	trvalé bydliště PO2 (případně jiný kraj)	žádost do zařízení
EZ5	žena	23	III. stupeň	v pobytovém zařízení	Frýdlant	Frýdlant	APOSS Liberec, p.o.
EZ3	muž	26	III. stupeň	s rodinou	Královéhradecký	Královéhradecký	APOSS Liberec, p.o.
FZ8	muž	35	bez příspěvku na péči	s rodinou	Liberec	Liberec	Domov a Centrum aktivity p.o.
FZ18	žena	56	bez příspěvku na péči	ve zdravotnickém zařízení	Středočeský	Ústecký	Domov a Centrum aktivity, p.o.
FZ9	muž	23	II. stupeň	ve zdravotnickém zařízení	Kraj Vysočina	Královéhradecký	Domov a Centrum aktivity, p.o.

FZ6	muž	46	II. stupeň	v pobytovém zařízení	Kraj Vysočina	Kraj Vysočina	Domov a Centrum aktivity, p.o.
FZ11	muž	54	II. stupeň	s rodinou	Liberec	Liberec	Domov a Centrum aktivity, p.o.
FZ5	muž	55	II. stupeň	s rodinou	Tanvald	Tanvald	Domov a Centrum aktivity, p.o.
IZ5	muž	7		s rodinou	Královéhradecký	Královéhradecký	Domov Raspenava, p.o.
AZ1	žena	24	III. stupeň	ve zdravotnickém zařízení	Středočeský	Jablonné v Podještědí	Domov Sluneční dvůr, p. o.
GZ14	muž	45	bez příspěvku na péči	ve zdravotnickém zařízení	Pardubický	Ústecký	Denní a pobytové služby, p.o.
GZ15	muž	51	bez příspěvku na péči	ve zdravotnickém zařízení	Česká Lípa	Česká Lípa	Denní a pobytové služby, p.o.
GZ13	žena	52	bez příspěvku na péči	ve zdravotnickém zařízení	Ústecký	Ústecký	Denní a pobytové služby, p.o.
GZ16	muž	59	bez příspěvku na péči	ve zdravotnickém zařízení	Česká Lípa	Česká Lípa	Denní a pobytové služby, p.o.
GZ6	muž	31	II. stupeň	ve zdravotnickém zařízení	Kraj Vysočina	Královéhradecký	Denní a pobytové služby, p.o.
GZ12	muž	40	II. stupeň	s rodinou	Praha	Nový Bor	Denní a pobytové služby, p.o.
GZ9	muž	54	II. stupeň	vlastní (samostatně)	Jablonec n. N.	Jablonec n. N.	Denní a pobytové služby, p.o.
GZ11	muž	29	III. stupeň	s rodinou	Kraj Vysočina	Kraj Vysočina	Denní a pobytové služby, p.o.
DZ5	žena	43	IV. stupeň	s rodinou	Jablonec n. N.	Jablonec n. Nisou	Jedličkův ústav, p.o.
HZ1	žena	33	bez příspěvku na péči	s rodinou	Královéhradecký	Královéhradecký	Služby sociální péče TEREZA, p.o.

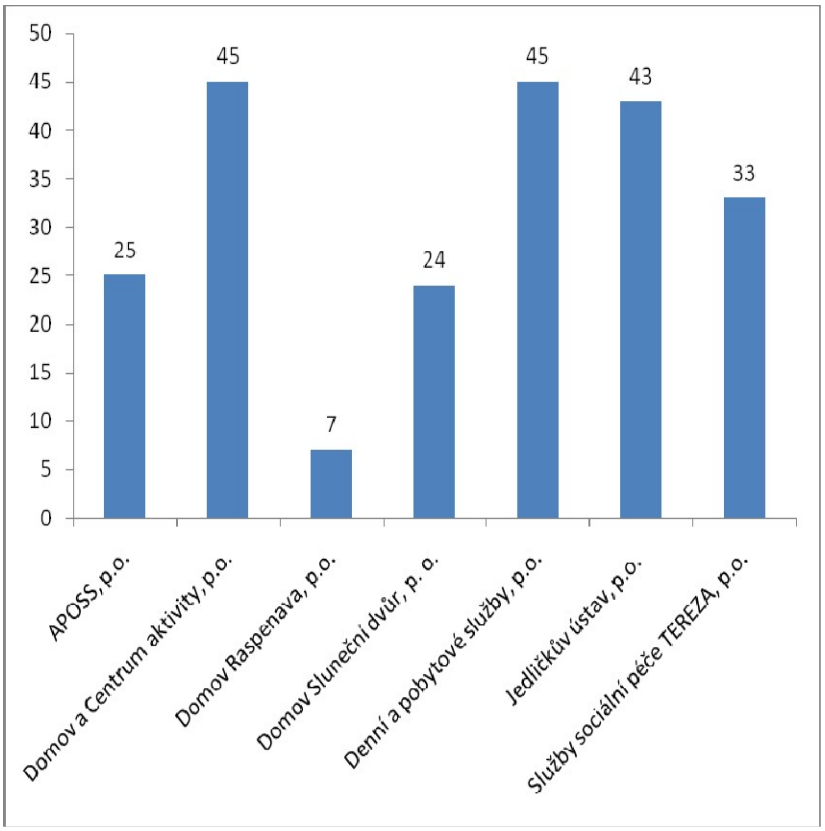
Pozn.: Pobytové zařízení – sociální služby DOZP, domov pro seniory, týdenní stacionář, azylový dům), zdravotnická pobytová zařízení (psychiatrické léčebny, LDN, rehabilitační zařízení).

Tabulka 12 Akutní žádosti: věk a míra závislosti na pomoci druhé osoby

Věk žadatele	Počet	Bez příspěvku	I. stupeň	II. stupeň	III. stupeň	IV. stupeň
7	1					
19 - 26	4			1	3	
27 - 29	1				1	
30 - 35	3	2		1		
40 - 44	2			1		1
45 - 49	2	1		1		1
50 - 54	4	2		2		
55 - 59	3	2		1		
Celkem	**20**	**7**		**7**	**4**	**2**

Nejvíce akutních žádostí je podáno ve věkové kategorii 19-26 let a 50-54 let.

Graf 9 Průměrný věk žadatelů (akutní) podle zařízení

10 z akutních žádostí pochází z Libereckého kraje, 5 z Královéhradeckého, 3 z Ústeckého a 2 z kraje Vysočina.

Tabulka 13 Akutní žádosti podle místa trvalého pobytu žadatele (kraj)

Kraj	Počet akutních žádostí podle krajů
Kraj Vysočina	2
Královéhradecký	5
Liberecký	10
Ústecký	3
Celkový součet	**20**

Obrázek 1 Akutní žádosti podle místa trvalého pobytu v Libereckém kraji

Tabulka 14 Akutní žádosti: současné bydliště žadatelů z Libereckého kraje (ORP)

Okres / ORP	Počet akutních žádostí
Česká Lípa	2
Frýdlant	1
Jablonec n. N.	2
Liberec	2
Tanvald	1
Celkový součet	**8**

Pouze 2 akutní žadatelé aktuálně využívají sociální služby.

Tabulka 15 Akutní žádosti: využívané sociální služby

	domovy pro osoby se zdravotním postižením	tísňová péče	součet
APOSS Liberec, p.o.	1		1
Domov a Centrum aktivity, p.o.		1	1
Celkový součet	**1**	**1**	**2**

Polovina akutních žadatelů bydlí s rodinnou nebo samostatně.

Tabulka 16 Akutní žádosti: současný způsob bydlení

	s rodinou	v pobytovém zařízení	ve zdravotnickém zařízení	vlastní (samostatně)	součet
APOSS Liberec, p.o.	1	1			2
Domov a Centrum aktivity, p.o.	3	1	2		6
Domov Raspenava, p.o.	1				1
Domov Sluneční dvůr, p. o.			1		1
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	2		5	1	8
Jedličkův ústav, p.o.	1				1
Služby sociální péče TEREZA, p.o.	1				1
Celkový součet	**9**	**2**	**8**	**1**	**20**

Pozn.: Pobytové zařízení – sociální služby (DOZP, azylový dům), zdravotnická pobytová zařízení (psychiatrické léčebny, LDN, rehabilitační zařízení).

5 žadatelů (25 %) má v míru závislosti na pomoci druhé osoby přiznanou ve III. a IV. stupni, 7 (35 %) má míru závislosti na pomoci druhé osoby přiznanou ve II. stupni a 7 žadatelů (35 %) nemá je bez příspěvku na péči.

Tabulka 17 Akutní žádosti podle míry závislosti na pomoci druhé osoby

	bez příspěvku na péči	II. stupeň	III. stupeň	IV. stupeň	součet
APOSS Liberec, p.o.			2		2
Domov a Centrum aktivity, p.o.	2	4			6
Domov Raspenava, p.o.					
Domov Sluneční dvůr, p. o.			1		1
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	4	3	1		8
Jedličkův ústav, p.o.				1	1
Služby sociální péče TEREZA, p.o.	1				1
Celkový součet	**7**	**7**	**4**	**1**	**19**

Pozn.: U 1 žadatele neuvedeno.

3.3 Shrnutí a interpretace dat

Počet žadatelů o pobytové sociální služby je celkem 72. Z toho neaktivních je 7 žádostí (zájemci o službu opakovaně nereagují na výzvy ze zařízení).

Duplicita žádostí (žádost jedné osoby podána do více zařízení) nebyla identifikována.

64 % žadatelů o službu jsou muži, 36 % ženy.

42 % žadatelů o služby je z pohledu míry závislosti buď zcela bez příspěvku na péči, nebo v I. a II. stupni. To indikuje nižší míru potřeby podpory, než kterou zajišťují komplexní celodenní pobytová zařízení.

40 % má míru závislosti na pomoci druhé osoby ve III. a IV. stupni. U 18 % žadatelů nebyl tento údaj zjištěn.

- **Lze tedy vyvodit, že při zajištění dostatečné podpory formou terénních či ambulantních služeb, u téměř poloviny žadatelů by odpadla potřeba ucházet se o celodenní komplexní pobytovou službu.**

Z celkového počtu 72 žadatelů má 25 žadatelů trvalé bydliště mimo region Libereckého kraje (35 %), 47 žadatelů má trvalé bydliště na území Libereckého kraje (65 %),.

56 % žadatelů bydlí v běžném prostředí (doma, s rodinou, na ubytovně), zatímco 44 % se nachází v institucionálním prostředí (LDN, DOZP, DS, TS, azylový dům, psychiatrické zařízení, rehabilitační zařízení).

Rodinní příslušníci zajišťují péči u více než poloviny žadatelů (53 %). U 24 % je péče zajištěna prostřednictvím sociální služby. Ve způsobu podpory „jiné“ je uveden zdravotní personál a 1x přítel.

V současné době 11 žadatelů již nějakou službu využívá – domov pro osoby se zdravotním postižením (4), domovy pro seniory (3), pečovatelská služba (3), týdenní stacionář (2), tísňová péče (1) a osobní asistence (1).

Zásadně převažujícím důvodem pro podání žádosti je vyčerpanost pečujících osob (63 %).

Nedostatek potřebných ambulantních a terénních služeb uvádí 15 %.

Bariérové prostředí je uvedeno ve 13 % žádostí.

Nedostatečnou dostupnost veřejných služeb pociťují 2 % žadatelů.

- Z těchto údajů jasně vyplývá, že podpora poskytovaná v běžném prostředí (domově, rodině žadatele) je klíčem pro setrvání žadatelů ve vlastním prostředí, na které jsou zvyklí. Nedostatečná dostupnost služeb naopak vede k ohrožení těchto osob následky institucionalizace.
- **Jako klíčové je tedy třeba zajistit dostatečnou dostupnost služeb denní stacionáře, osobní asistence a pečovatelská služba aj. typy terénních a ambulantních služeb.**
- **Dále lze doporučit zlepšení podmínek na podporu pečujících osob (formou odlehčovacích služeb, vzdělávání, předávání potřebných informací apod.) v rámci území Libereckého kraje.**
- Zvláštní upozornění si zaslouží skutečnost, že ačkoli je „komplexnost“ péče, „upravené prostředí“ a další často uváděno jako důvod, proč zajišťovat provoz koncentrovaných zařízení, pro drtivou většinu žadatelů tyto důvody nehrají žádnou roli.
- Rozhodující pro podání žádosti o tento typ pobytové služby není komplexnost nabídky služeb, nýbrž nedostatečnost služeb v komunitě pro ně i pro osoby, které o ně pečují.

59 % žádostí je podáno „pro jistotu“. To znamená, že pokud se v určitém okamžiku uvolní místo v dané službě a žadatel je osloven, odmítne službu využít – neboť ji zatím nepotřebuje, péči má zajištěnu jiným způsobem.

Ve věkové kategorii 40 - 65 let je 28 aktivních žadatelů (52 %). Z toho 8 (15 %) jich bydlí samostatně nebo s rodinnou a mají žádost podanou pouze „pro jistotu“ - jsou potencionálními akutními žadateli z důvodu vyššího věku žadatelů samotných ale i jejich pečovatelů.

37 % žádostí je tzv. akutních: žadatel potřebuje a chce aktuálně službu využít (přičemž pro něho není volná kapacita). U 4 % žádostí nebyl údaj o akutnosti zjištěn.

- Spolu s výpověďmi pracovníků na setkání tazatelů tvoří tento údaj jeden z nejdůležitějších poznatků: žadatelé o služby odkládají „nástup“ do tohoto typu zařízení do poslední možné chvíle. Dokud stačí jejich okolí síly, zůstávají ve svém domově a v prostředí, které znají a kde jsou doma.
- S rostoucím věkem žadatelů (a osob, které o ně pečují) lze předpokládat nárůst počtu těch, u nichž dojde ke změně ze stavu „pro jistotu“ na „akutní“.

Nejvíce akutních žádostí je podáno ve věkové kategorii 19-26 let a 50-54 let.

10 z akutních žádostí pochází z Libereckého kraje, 5 z Královéhradeckého, 3 z Ústeckého a 2 z Kraje Vysočina.

5 žadatelů (25 %) má v míru závislosti na pomoci druhé osoby přiznanou ve III. a IV. stupni, 7 žadatelů (35 %) má míru závislosti na pomoci druhé osoby přiznanou ve II. stupni a 7 žadatelů (35 %) nemá je bez příspěvku na péči.

Polovina „akutních“ žadatelů (10 osob) žije doma v běžné domácnosti (samostatně nebo s rodinou).

Druhá polovina „akutních“ žadatelů (10 osob) se již nachází v jiném pobytovém zařízení institucionálního typu: 2 osoby s akutní žádostí již využívají jinou pobytovou sociální službu, 8 osob žije ve zdravotnickém zařízení.

Z hlediska typu pobytového zařízení se jedná o služby domov pro osoby se zdravotním postižením a azylový dům. Ze zdravotnických zařízení se jedná především o psychiatrickou léčebnu, dále pak o LDN a rehabilitační zařízení.

- To ukazuje na to, že reálná potřeba pobytových služeb je nižší, než se zdá z prvního pohledu na počet žádostí. Značná část žádostí (a také nově přijatých uživatelů – viz VO2) pochází od lidí, kteří již v nějakém pobytovém zařízení žijí.
- Pobytová zařízení si z významné části navzájem předávají uživatele, čímž dochází k „blokování kapacity“ a zároveň k vytváření dojmu, že je o služby větší zájem, než odpovídá skutečnosti.

4. Nově přijatí uživatelé do pobytových služeb

VO 2: Jaké jsou důvody zájmu a důvody přijetí do pobytových sociálních služeb?

4.1 Sběr dat

okruh respondentů: **uživatelé** pobytových sociálních služeb pro lidi se zdravotním postižením (domov pro osoby se zdravotním postižením, domov se zvláštním režimem, chráněné bydlení, týdenní stacionář) poskytované příspěvkovými organizacemi Libereckého kraje:

- Domov Sluneční dvůr, p.o.
- Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, p.o.
- Domov a Centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.
- Jedličkův ústav, p.o.
- APOSS Liberec, p.o.
- Domov a centrum aktivity, p.o.
- Denní a pobytové sociální služby, p.o.
- Služby sociální péče TEREZA, p.o.
- Domov Raspenava, p.o.

struktura získávaných údajů:

- počet přijatých osob v posledních 3 letech (**30.6.2011 - 30.6.2014**), jejich základní charakteristiky:
    - věk
    - pohlaví
    - míra vyžadované podpory (stupeň závislosti na pomoci jiné fyzické osoby - s využitím klasifikace pro přiznání příspěvku na péči)
    - místo bydliště před přijetím do služby
        - pobyt
        - trvalé bydliště
    - způsob zajištění bydlení před přijetím
    - způsob zajištění podpory před přijetím
    - důvody žádostí o přijetí
    - podaná žádost do jiného pobytového zařízení
        - druh
        - místo
        - důvod

postup sběru dat:

S ohledem na zpracování osobních, citlivých údajů uživatelů sociální služby a zajištění jejich souhlasu pro nahlížení do osobní dokumentace byla nutná spolupráce poskytovatelů sociálních služeb. Proces sběru dat byl realizován v několika krocích reflektujících potřebnou míru anonymizace osoby pro zpracující subjekt (3P Consulting, s.r.o.). Před započetím šetření organizace zajistí komunikaci s klienty, informuje je o účelu analýzy, zajistí souhlas s nahlédnutím do dokumentace a zpracováním získaných dat pro účely šetření.

Před sběrem dat byla organizacím zaslána metodika s podklady pro sběr dat. Dne 10.7.2014 se konal informativní seminář pro tazatele z řad příspěvkových organizací, který byl určen společně pro VO 1 a VO 2, neboť daná témata spolu úzce souvisejí.

Semináře dne 10.7.2014 se účastnilo 11 zástupců z 9 poskytovatelů pobytových sociálních služeb, ve kterých byla zpracována data, zástupci zřizovatele a zpracovatele zakázky.

Následného setkání po sběru dat dne 24.9.2014 se účastnilo 5 zástupců organizací poskytovatelů pobytových sociálních služeb, zástupci zřizovatele a zástupci zpracovatele zakázky.

Dotazník byl rozeslán 9 příspěvkovým organizacím Libereckého kraje, navráceno 9 (100%).

4.2 Analýza získaných dat

Tabulka 18 Přehled zařízení a počtu přijatých uživatelů

Označení	Název organizace	Počet celkem
A	Domov Sluneční dvůr, p. o.	2
B	Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, p.o.	1
C	Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.	2
D	Jedličkův ústav, p.o.	20
E	APOSS Liberec, p.o.	4
F	Domov a Centrum aktivity, p.o.	4
G	Denní a pobytové sociální služby, p.o.	2
H	Služby sociální péče TEREZA, p.o.	9
I	Domov Raspenava, p.o.	6
	Celkový součet	**50**

Tabulka 19 Počet přijatých uživatelů podle druhů služeb

	domovy pro osoby se zdravotním postižením	týdenní stacionář	součet
APOSS Liberec, p.o.	1	3	4
Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, p.o.	1		1
Domov a Centrum aktivity, p.o.	4		4
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.	2		2
Domov Raspenava, p.o.	6		6
Domov Sluneční dvůr, p. o.	2		2
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	2		2
Jedličkův ústav, p.o.	16	4	20
Služby sociální péče TEREZA, p.o.		9	9
Celkový součet	**34**	**16**	**50**

Tabulka 20 Přijatí uživatelé podle pohlaví

	muž	žena	součet
APOSS Liberec, p.o.	1	3	4
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	2		2
Domov a Centrum aktivity, p.o.	2	2	4
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.		2	2
Domov Raspenava, p.o.	5	1	6
Domov Sluneční dvůr, p. o.		2	2
Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, p.o.		1	1
Jedličkův ústav, p.o.	12	8	20
Služby sociální péče TEREZA, p.o.	8	1	9
Celkový součet	**30**	**20**	**50**

4.2.a Uživatelé služeb podle bydliště

74 % uživatelů přijatých v posledních třech letech pochází (trvalým pobytem) z Libereckého kraje.

Při srovnání přijatých uživatelů podle bydliště:

- trvalé bydliště v Libereckém kraji mělo 37 přijatých uživatelů;
- přechodné bydliště v Libereckém kraji mělo 35 přijatých uživatelů.

2 uživatelé tedy přišli do služeb z Libereckého kraje, ale nemělo v Libereckém kraji trvalé bydliště. (Přešli z jiného pobytového zařízení.)

Tabulka 21 Trvalé bydliště před přijetím do služby (kraj)

Název zařízení	Jihomoravský	Karlovarský	Královéhradecký	Liberecký	Praha	Středočeský	Ústecký	součet
APOSS Liberec, p.o.				4				4
Denní a pobytové sociální služby, p.o.				2				2
Domov a Centrum aktivity, p.o.	1			3				4
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.				2				2
Domov Raspenava, p.o.			2	2			2	6
Domov Sluneční dvůr, p. o.				1	1			2
Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, p.o.				1				1
Jedličkův ústav, p.o.		1	1	14		3	1	20
Služby sociální péče TEREZA, p.o.			1	8				9
Celkový součet	**1**	**1**	**4**	**37**	**1**	**3**	**3**	**50**

Tabulka 22 Trvalé bydliště před přijetím do služby (ORP) – žadatelé z Libereckého kraje

ORP	APOSS Liberec, p.o.	Denní a pobytové sociální služby, p.o.	Domov a Centrum aktivity, p.o.	Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.	Domov Raspenava, p.o.	Domov Sluneční dvůr, p. o.	Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, p.o.	Jedličkův ústav, p.o.	Služby sociální péče TEREZA, p.o.	součet
Česká Lípa		1				1		1		3
Frýdlant	1		3							4
Frýdlant				2						2
Jablonec n. N.					1					1
Jablonec nad Nisou								2		2
Jilemnice									1	1
Liberec	3	1			1			5	1	11
Nový Bor							1	3		4
Semily								1	4	5
Turnov								2		2
Železný Brod									2	2
Celkový součet	**4**	**2**	**3**	**2**	**2**	**1**	**1**	**14**	**8**	**37**

Tabulka 23 Místo pobytu před přijetím do služby – kraj

	Jihomoravský	Karlovarský	Královéhradecký	Liberecký	Pardubický	Praha	Středočeský	Ústecký	součet
APOSS Liberec, p.o.				4					4
Denní a pobytové sociální služby, p.o.				2					2
Domov a Centrum aktivity, p.o.	1			3					4
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.				2					2
Domov Raspenava, p.o.			1	2	1			2	6
Domov Sluneční dvůr, p. o.						1		1	2
Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, p.o.								1	1
Jedličkův ústav, p.o.		1	1	14			3	1	20
Služby sociální péče TEREZA, p.o.			1	8					9
Celkový součet	**1**	**1**	**3**	**35**	**1**	**1**	**3**	**5**	**50**

Tabulka 24 Bydliště (ne trvalé) před přijetím do služby (ORP) – žadatelé z Libereckého kraje

ORP	APOSS Liberec, p.o.	Denní a pobytové sociální služby, p.o.	Domov a Centrum aktivity, p.o.	Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.	Domov Raspenava, p.o.	Jedličkův ústav, p.o.	Služby sociální péče TEREZA, p.o.	součet
Česká Lípa		1				1		2
Frýdlant	1		3	2				6
Jablonec nad Nisou						2		2
Jilemnice							1	1
Liberec	3	1			2	5	2	13
Nový Bor						3		3
Semily						1	4	5
Turnov						2		2
Železný Brod							1	1
Celkový součet	**4**	**2**	**3**	**2**	**2**	**14**	**8**	**35**

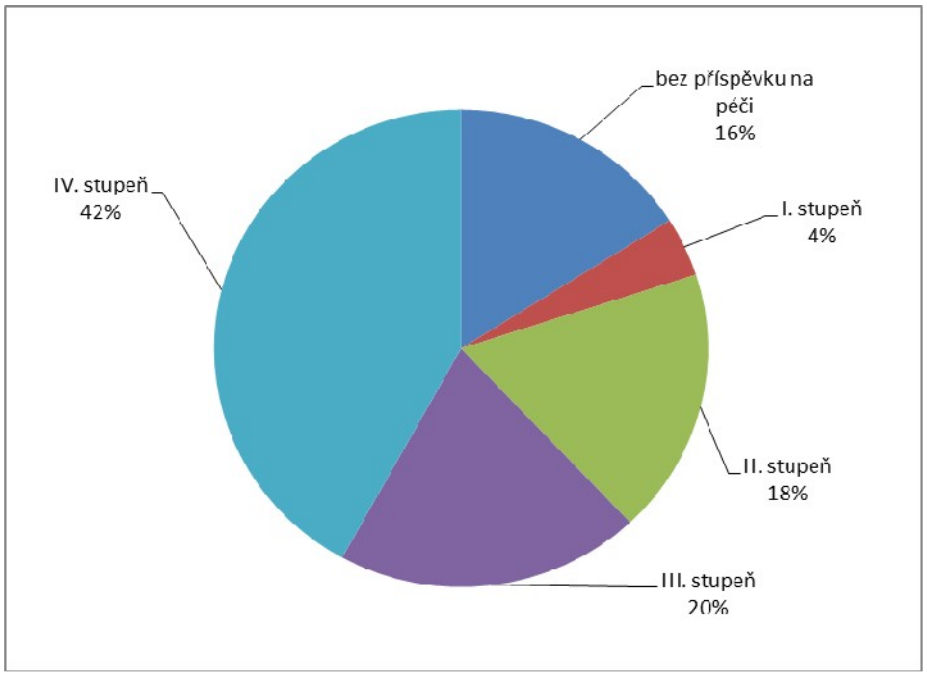
4.2.b Uživatelé služeb podle míry závislosti na pomoci druhé osoby

38 % nově přijatých uživatelů je z pohledu míry závislosti buď zcela bez příspěvku na péči, nebo v I. a II. stupni. To indikuje nižší míru potřeby podpory, než kterou zajišťují komplexní celodenní pobytová zařízení.

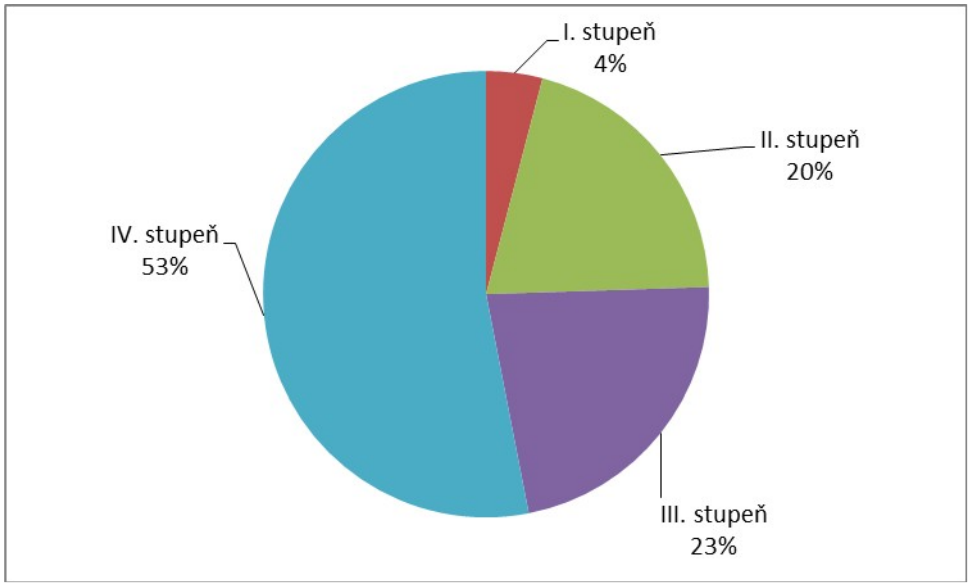
Tabulka 25 Přijatí uživatelé podle míry závislosti na pomoci druhé osoby před přijetím do služby

	bez příspěvku na péči	I. stupeň	II. stupeň	III. stupeň	IV. stupeň	součet
APOSS Liberec, p.o.				1	3	4
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	1				1	2
Domov a Centrum aktivity, p.o.			3	1		4
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.				1	1	2
Domov Raspenava, p.o.	5			1		6
Domov Sluneční dvůr, p. o.			2			2
Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, p.o.	1					1
Jedličkův ústav, p.o.		1	2	5	12	20
Služby sociální péče TEREZA, p.o.	1	1	2	1	4	9
Celkový součet	**8**	**2**	**9**	**10**	**21**	**50**

Graf 10 Míra závislosti na pomoci druhé osoby nově přijatých uživatelů před přijetím do služby (v %)

Graf 11 Míra závislosti na pomoci druhé osoby nově přijatých uživatelů v současné době (v %)

Pozn.: Jeden uživatel službu ve sledovaném období ukončil

4.2.c Bydlení uživatelů před přijetím do služby

64 % nově přijatých uživatelů bydlelo před přijetím do služby v běžném prostředí (vlastní byt, rodina).

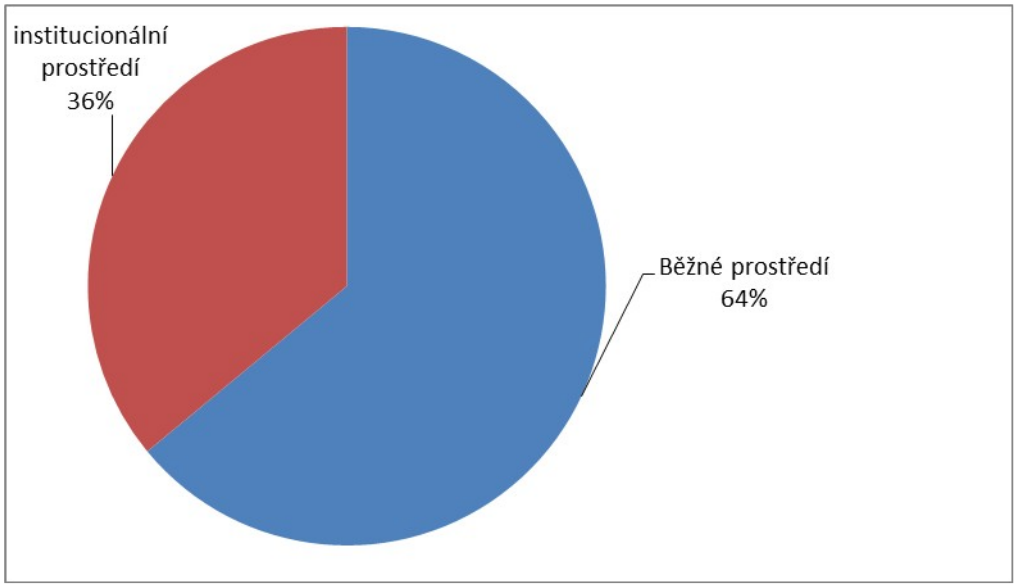
36 % nově přijatých uživatelů přišlo do služby z jiné pobytové sociální služby (příp. jiné formy institucionálního prostředí).

Tabulka 26 Způsob bydlení před přijetím do služby

	s rodinou	v pobytovém zařízení	ve zdravotnickém zařízení	vlastní (samostatně)	součet
APOSS Liberec, p.o.	3	1			4
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	1		1		2
Domov a Centrum aktivity, p.o.	1	3			4
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.		2			2
Domov Raspenava, p.o	1		5		6
Domov Sluneční dvůr, p. o.	1		1		2
Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, p.o.			1		1
Jedličkův ústav, p.o.	17	1	1	1	20
Služby sociální péče TEREZA, p.o.	7	2			9
Celkový součet	**31**	**9**	**9**	**1**	**50**

Pozn.: Pobytové zařízení = pobytová sociální (DOZP, TS apod.) nebo zdravotní služba (psychiatrická léčebna, kojenecký ústav). S rodinou = ve společné domácnosti s dalšími členy rodiny, nejčastěji u rodičů či prarodičů. Vlastní = vlastní domácnost uživatele.

Graf 12 Způsob bydlení před přijetím do služby: běžné a institucionální prostředí

U uživatelů, kteří před přijetím do služby bydleli v jiném pobytovém zařízení, jsou jako důvody podání žádosti uvedeny:

- Změna cílové skupiny (věková hranice);
- Ztráta pečující osoby (uvedly 2 osoby, které nejprve nastoupily do LDN a odtud do současné pobytové služby);
- blízkost bydliště.

4.2.d Zajištění péče před přijetím do služby

41 nově přijatých uživatelů mělo před přijetím do služby potřebnou péči zajištěnu s pomocí rodinných příslušníků (rodiče, sourozenci, prarodiče).

15 uvádí využití sociální služby.

U jednoho člověka může být péče zajištěna různými způsoby, čemuž odpovídá i způsob sledování údajů (možnost výběru více variant).

Tabulka 27 Způsob zajištění péče před přijetím do služby

	rodič	prarodič	sourozenec	asistent sociální péče	sociální služba	jinak
APOSS Liberec, p.o.	3				1	
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	1					1
Domov a Centrum aktivity, p.o.	2				3	
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.					2	
Domov Raspenava, p.o.	1					5
Domov Sluneční dvůr, p. o.	1					1
Domov pro osoby se zdravotním postižením, p.o.						1
Jedličkův ústav, p.o.	16	1	2		5	2
Služby sociální péče TEREZA, p.o.	8	4	2	1	4	2
Celkový součet	**32**	**5**	**4**	**1**	**15**	**12**

Způsob zajištění péče před přijetím koresponduje se způsobem bydlení před přijetím – v obou případech převažuje (cca 2/3) zajištění blízkými osobami, resp. bydlení u blízkých či ve vlastním. 2 uživatelé, jenž uvedli možnost jinak, měli péči zajištěnou v domácím prostředí pěstouny.

V kategorii zajištění péče je možné zvolit více možností (neboť pomoc poskytuje např. jak sociální služba, tak osoba blízká). Celkové poměry se tedy nemohou shodovat s poměry ve způsobu zajištění bydlení.

Tabulka 28 Přijatí uživatelé: způsoby bydlení a míra závislosti na pomoci druhé osoby

míra závislosti na pomoci druhé osoby před přijetím do služby	s rodinou	v pobytovém zařízení	ve zdravotnickém zařízení	vlastní (samostatně)	součet
bez příspěvku na péči	2		6		8
I. stupeň	2				2
II. stupeň	5	2	2		9
III. stupeň	1				1
III. stupeň	7	2			9
IV. stupeň	14	5	1	1	21
Celkový součet	**31**	**9**	**9**	**1**	**50**

Pozn.: Pobytové zařízení = pobytová sociální (DOZP, TS apod.) nebo zdravotní služba (psychiatrická léčebna, kojenecký ústav). S rodinou = ve společné domácnosti s dalšími členy rodiny, nejčastěji u rodičů či prarodičů. Vlastní = vlastní domácnost uživatele.

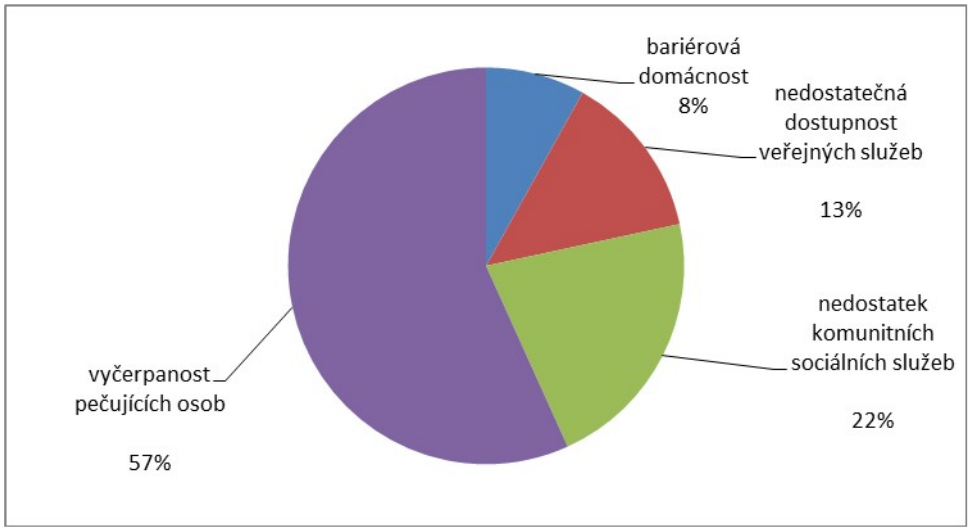
4.2.e Důvody podání žádosti

U 48 % nových uživatelů je důvodem podání žádosti vyčerpanost pečujících osob. Nedostupnost terénních a ambulantních služeb uvádí 6 % uživatelů, stejně jako bariérová původní domácnost. U 37 % uživatelů nebylo možné údaj zjistit. U 5 uživatelů nebyl důvod podání žádosti uveden. Uživatelé měli možnost zaškrtnout více variant odpovědí.

Tabulka 29 Důvod podání žádosti

	bariérová domácnost (nemožnost využití kompenzačních pomůcek v místě bydlení)	nedostatečná dostupnost veřejných služeb (izolace místa, nízká dopravní obslužnost, nízké zastoupení veřejných služeb - obchod, pro využití volného času, lékař aj.)	nedostatek komunitních sociálních služeb (chybí, naplněná kapacita potřebných ambulantních a terénních služeb)	vyčerpanost pečujících osob (psychická, fyzická; malá podpora peč. osob)
APOSS Liberec, p.o.				2
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	1			1
Domov a Centrum aktivity, p.o.				1
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.				
Domov Raspenava, p.o.			1	1
Domov Sluneční dvůr, p. o.				2
Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, p.o.				
Jedličkův ústav, p.o.	2	4	7	7
Služby sociální péče TEREZA, p.o.		1		7
Celkový součet	**3**	**5**	**8**	**21**

Graf 13 Důvody podání žádosti u přijatých uživatelů (v %)

Srovnáme-li toto zjištění s poznatky ve VO1, opět se potvrzuje, že je klíčové zajišťovat dostupnou podporu v běžném prostředí jak samotným lidem s postižením, tak těm, kdo o ně pečují (rodiče, sourozenci apod.).

Vyčerpanost pečujících je z převažující části dána nedostatkem příležitostí pro odlehčení od každodenní, mnohaleté náročné péče, z tohoto důvodu je třeba mít na zřeteli, že žádost o institucionální pobytovou službu je v drtivé většině případů až krajní řešení v situaci, kdy není jiné východisko – řešení, které pro pečující představuje mnohaleté trauma (a to už před tím, než k němu dojde).

Tabulka 30 Důvody akceptace žádosti

Název zařízení	Důvod akceptace žádosti	Počet
APOSS Liberec, p.o.	důvod neuveden	3
	Pobyt v TS byl 1. 11. 2013 ukončen	1
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	volná kapacita, uživatel splňoval podmínky přijetí	2
Domov a Centrum aktivity, p.o.	uživatel pobýval v pobytovém zařízení pro děti i v dospělém věku - služba pro něj svým charakterem nebyla vhodná z důvodu věku	1
	uživatelka pobývala v pobytovém zařízení pro děti i v dospělém věku, služba pro ni svým charakterem nebyla vhodná z důvodu dospělosti	1
	uživatelka se změnou služby přiblížila k rodině - rodina žije v Liberci	1
	žádost podala opatrovnice - matka (vyčerpaná pečující osoba) ve spolupráci se sociálním odborem MÚ Frýdlant. Příslušný praktický lékař potvrdil, že žadatel je naší cílovou skupinou a je vhodný pro naši službu. Po několika měsících byla služba ukončena.	1
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.	přechod z DOZP pro mládež do DOZP pro dospělé = změna cílové skupiny	2
Domov Raspenava, p.o.	cílová skupina uživatelů	1

	přechod z kojeneckého ústavu z důvodu věku - přemístění do dětského zařízení	5
Domov Sluneční dvůr, p. o.	uživatelka se nacházela v nepříznivé sociální situaci, splňovala cílovou skupinu, potřeba uživatelky i její sestry bydlet od sebe co nejblíže	1
	uživatelka vmístěna PN HB ze sociálních důvodů, dle trvalého bydliště spadala do Libereckého kraje, zařízení osloveno sociální pracovnicí PN HB, cílovou skupinu splňuje	1
Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, p.o.	Zájemkyně pochází ze spádové obce, je to naše cílová skupina, přijetí do služby pomůže zájemkyni znovunavázat vztah s rodinou.	1
Jedličkův ústav, p.o.	Rozhodnutí soudu	3
	Splňoval podmínky pro přijetí do DOZP	6
	Splňoval podmínky pro přijetí do TS	3
	Splňoval podmínky pro přijetí DOZP	1
	Splňovala podmínky pro přijetí do DOZP	5
	Splňovala podmínky pro přijetí do TS	1
	Žádost odboru sociálních věcí Magistrátu Liberce	1
Služby sociální péče TEREZA, p.o.	finanční zneužívání v rodině, na umístění apeloval Sociální odbor v Semilech	1
	klient bydlel u babičky, která onemocněla, nezvládala již péči	1
	matka se znovu vdala, neshody s otčímem, babička malý byt	1
	nespokojený v předchozím zařízení, kde byl na celoročním pobytu, přišel k nám z rodinného prostředí	1
	nevyhovující rodinné prostředí, střet se zákonem - klient je v současné době umístěn ve vazbě	1
	rodiče nezvládali péči	1
	rodiče nezvládali péči, možnost chodit v našem zařízení do dílen,	1
	umístění v blízkosti bydliště	1
	umístění v blízkosti bydliště, zajištění PDŠ	1
Celkový součet		**50**

Pozn.: U 5 uživatelů neuveden důvod podání žádosti žádný. U 13 uživatelů pouze varianta „jiné“. U této otázky byla možnost zaškrtnout více možností.

Ze srovnání důvodů přijetí uváděných uživateli a uváděných zařízeními vyplývá rozdíl situace mezi pohledem uživatele a zařízení. Údaje od uživatelů byly zjišťovány s využitím připravených možností výběru. Údaje za zařízení byla vyplňována volně dle jejich vlastního zhodnocení.

Ukazuje se, že je značný rozdíl v tom, co jako důvody přijetí (z pohledu uživatele podání) žádosti vnímají uživatelé a jak zařízení – ze strany uživatelů to je především vyčerpanost pečujících osob a nedostatek služeb v blízkém okolí.

Z uvedených důvodů pro přijetí ze strany zařízení je patrné, že aktuální situaci žadatele byla věnována pozornost. Naopak jako sporné se jeví důvody „splňuje podmínky pro přijetí“, „žádost odboru sociálních věcí Magistrátu Liberec“, „patří do cílové skupiny“.

4.2.f Podaná žádost do jiné sociální služby

1 uživatel z těch, kteří do sledovaných služeb přišli v posledních 3 letech, má podanou žádost do jiné sociální služby. Tato žádost je podána do služby domov pro osoby se zdravotním postižením.

Tabulka 31 Podané žádosti do jiné služby

	počet podaných žádostí do jiné služby
APOSS Liberec, p.o.	
Denní a pobytové sociální služby, p.o.	
Domov a Centrum aktivity, p.o.	
Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.	
Domov Raspenava, p.o.	
Domov Sluneční dvůr, p.o.	
Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice, p.o.	
Jedličkův ústav, p.o.	
Služby sociální péče TEREZA, p.o.	1
Celkový součet	**1**

4.3 Shrnutí a interpretace údajů

V průběhu 3 let (sledované období 30.6.2011 - 30.6.2014) bylo do pobytových služeb přijato celkem 50 uživatelů.

74 % uživatelů přijatých v posledních třech letech pochází (trvalým pobytem) z Libereckého kraje.

Při srovnání přijatých uživatelů podle bydliště:

- trvalé bydliště v Libereckém kraji mělo 37 přijatých uživatelů;
- přechodné bydliště v Libereckém kraji mělo 35 přijatých uživatelů.

2 uživatelé přišli do služeb z Libereckého kraje, ale neměli v Libereckém kraji trvalé bydliště (přešli z jiného pobytového zařízení).

38 % nově přijatých uživatelů je z pohledu míry závislosti buď zcela bez příspěvku na péči, nebo v I. a II. stupni. To indikuje nižší míru potřeby podpory, než kterou zajišťují komplexní celodenní pobytová zařízení.

- Lze předpokládat, že při zajištění dostatečné podpory formou terénních a ambulantních služeb by nevznikla potřeba podání žádosti do komplexního celodenního pobytového zařízení.
- Do pobytových služeb zajišťujících celodenní péči a podporu jsou přijímáni i lidé, kteří by s ohledem na míru potřebné podpory mohli využívat jiný druh pobytové služby.

64 % nově přijatých uživatelů bydlelo před přijetím do služby v běžném prostředí (vlastní byt, rodina).

36 % nově přijatých uživatelů přišlo do služby z jiné pobytové sociální služby (příp. jiné formy institucionálního prostředí).

U uživatelů, kteří před přijetím do služby bydleli v jiném pobytovém zařízení, jsou jako důvody podání žádosti uvedeny:

- změna cílové skupiny (věková hranice);
- ztráta pečující osoby (uvedly 2 osoby, které nejprve nastoupily do LDN a odtud do současné pobytové služby);
- blízkost bydliště.

41 nově přijatých uživatelů mělo před přijetím do služby potřebnou péči zajištěnu s pomocí rodinných příslušníků (rodiče, sourozenci, prarodiče). 15 uvádí využití sociální služby.

U jednoho člověka může být podpora a péče zajištěna různými způsoby, čemuž odpovídá i způsob sledování údajů (možnost výběru více variant).

U 48 % nových uživatelů je důvodem podání žádosti vyčerpanost pečujících osob.

Nedostupnost terénních a ambulantních služeb uvádí 6 % uživatelů, stejně jako bariérová původní domácnost. U 37 % uživatelů nebylo možné údaj zjistit.

- Obdobně jako u VO1, i z těchto údajů můžeme vyvodit, že s dostatečnou podporou formou terénních a ambulantních služeb by bylo možné předejít institucionalizaci značného množství osob, které se obracejí na pobytové sociální služby, neboť nemají dostupnou podporu ve svém bydlišti a běžném prostředí.
- S tím souvisí rovněž zajištění dostatečné podpory pečujícím osobám prostřednictvím odlehčovacích a dalších podpůrných služeb, vč. intenzivní komunikace sociálních pracovníků obce podporujících využití zdrojů v komunitě.
- Ze zjištěných údajů rovněž vyplývá, že důvodem využití POBYTOVÉ služby je pouze v minimálním počtu případů BYTOVÁ situace.
- Z uvedených důvodů pro přijetí ze strany zařízení je patrné, že aktuální situaci žadatele byla věnována pozornost. Naopak jako sporné se jeví důvody „splňuje podmínky pro přijetí“, „žádost odboru sociálních věcí Magistrátu Liberec“, „patří do cílové skupiny“.

1 uživatel z těch, kteří do sledovaných služeb přišli v posledních 3 letech, má podanou žádost do jiné sociální služby. Tato žádost je podána do služby domov pro osoby se zdravotním postižením.

- Může být podnětem pro metodickou činnost zřizovatele, zabývat se důvody těchto žádostí a tím, jak lépe koordinovat poskytování služeb v území, aby se předcházelo příp. zbytečným přechodům (několikanásobnému stěhování) uživatelů mezi službami.

Řadu údajů (způsob bydlení, zajištění péče před přijetím do služby atd.) bylo možné s ohledem na jejich dostupnost v dokumentaci zařízení zjistit u poměrně nízkého počtu uživatelů.

- Z nedostupnosti tohoto druhu údajů v dokumentaci můžeme usuzovat, že je zařízení nepovažují za podstatná a nevěnují jim pozornost v rámci sociálního šetření potřeb zájemce před přijetím do služby.
- Takové údaje jsou přitom klíčové pro zachování přirozených vazeb uživatele a jeho začlenění v běžném životě společnosti.
- Ignorování přirozených vazeb uživatele v konečném důsledku rovněž snižuje efektivitu poskytování sociálních služeb, které tímto přebírají a vykonávají i funkce, které byly a i nadále mohou být řešeny v rámci běžného prostředí (např. společenské aktivity, udržování sociálních kontaktů apod.).

5. Ekonomické zhodnocení modelů zajištění podpory

Budeme-li vycházet z potřebnosti pobytových služeb indikované v VO1, můžeme provést několik výpočtů základních ekonomických ukazatelů.

Z důvodu jiných jednotek (lůžko/hodina/intervence) nelze srovnávat náklady na terénní a ambulantní služby s náklady na zajištění pobytových služeb. Z tohoto důvodu je v této části srovnávána pouze služba domovy pro osoby se zdravotním postižením a chráněné bydlení.

Propočet nákladů na jednoho uživatele ukazuje, že z ekonomického hlediska je pro zadavatele služeb výhodnější (levnější) zajistit podporu formou chráněného bydlení, kde je podpora a péče poskytována podle aktuálních potřeb uživatele. Služba domovy pro osoby se zdravotním postižením vycházejí jako nejdražší varianta.

Tabulka 32 Porovnání nákladů mezi druhy služeb (v tis. Kč za rok)

služba	Počet uživatelů	celkové náklady na služby	náklady na uživatele
chráněné bydlení	128	30 090	235,1
DOZP	285	136 517	479,0

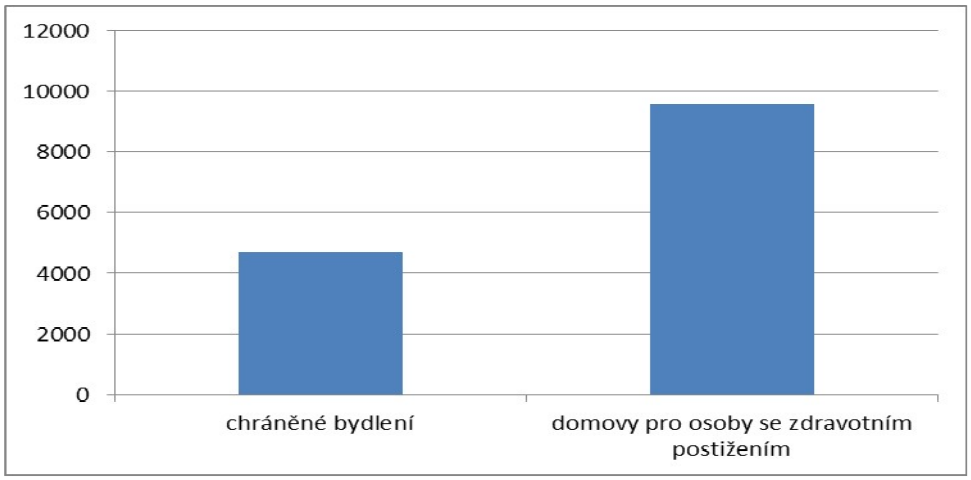
Zdroj počtu uživatelů a celkových nákladů: Plán rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji, příloha č. 2 a příloha č. 4.

Tabulka 33 Projekce nákladů na poskytnutí služeb akutním žadatelům o službu (v tis. Kč)

služba	náklady na uživatele	počet akutních žádostí	projekce nákladů a rok	projekce nákladů za 5 let
chráněné bydlení	235,1	20	4 702	23510
DOZP	479	20	9 580	47 900

Počet žadatelů: viz VO1

Graf 14 Projekce ročních nákladů na zajištění péče pro „akutní žadatele“ různými typy služeb

Tabulka 34 Projekce nákladů na poskytnutí služeb všem žadatelům o službu

služba	náklady na uživatele	všechny žádosti	projekce nákladů	projekce nákladů za 5 let
chráněné bydlení	235,1	72	16 927,2	84 636
DOZP	479	72	34 488	172 440

Počet žadatelů: viz VO1

6. Návrhová část

Vzhledem ke zjištěním údajům v analýze doporučujeme nastavit následující cíle ve strategii sociálních služeb Libereckého kraje. Cíle jsou rozděleny na střednědobé (do tří let) a dlouhodobé (5 let) s ohledem na akutnost potřeby řešení a možnost dosažení požadovaného cíle v daném čase.

6.1.a Dostupnost ambulantních a terénních služeb

Střednědobé cíle

1. Zajistit metodické vedení komunitním službám tak, aby přispívaly sociálnímu začlenění uživatelů, připravovaly je na samostatný život a předcházely jejich institucionalizaci:
   a. zajistit vzdělávání pracovníků komunitních sociálních služeb o účelu sociálních služeb a jejich roli v zachování samostatnosti člověka a života v běžném prostředí;
   b. v rámci kontrolní činnosti vyhodnocovat, zda komunitní služby naplňují tento účel.
2. Zajistit rozvoj podpory pečujícím osobám v území celého kraje:
   a. formou odlehčovacích služeb pro zajištění podpory v době, kdy pečující osoba péči poskytuje a bude poskytovat i nadále, ovšem potřebuje čas na odpočinek nebo na vyřízení osobních záležitostí;
   b. formou terénních a ambulantních služeb pro člověka s postižením tak, aby pečující osoba neměla obavy z budoucnosti (aby věděla, že její blízký bude mít zajištěnou potřebnou péči);
   c. vzděláváním a dalšími aktivitami, které zvýší kompetenci pečujících osob v oblasti péče a zároveň sníží psychickou a fyzickou náročnost (např. vhodné techniky péče, informace o přístupech, dostupných pomůckách a pomoci).

Dlouhodobé cíle

3. Zajistit rozvoj kapacity komunitních služeb (terénní a ambulantní, zejm. denní stacionáře, osobní asistence a pečovatelská služba), a to v zejm. v okresech, odkud pochází největší počet žádostí o pobytové služby:
   a. okres Liberec (16 aktivních žádostí);
   b. okres Jablonec nad Nisou (9);
   c. okres Česká Lípa (6).[1]
4. Dále analyzovat a příp. zvýšit dostupnost služeb pro osoby s tělesným postižením a osoby s dušením onemocněním, a to zejm. v pohraničních oblastech.

[1] Podrobné rozložení aktivních žádostí podle místa trvalého pobytu v Libereckém kraji viz příloha č. 1.

6.1.b Metodické vedení zřizovaných pobytových služeb

Střednědobé cíle

1. Zaměřit se na zjištění potřeb a četnosti a priorit odmítaných zájemců[2] o služby: osob, kterým nastavení cílových skupin ze strany poskytovatelů zabraňuje ve využití potřebné podpory:
   a. analyzovat četnost, příčiny a důsledky apriorního odmítání určitého typu zájemců o službu v pobytových službách;
   b. analyzovat a v rámci metodické činnosti upravit nastavení cílové skupiny zřizovaných pobytových sociálních služeb tak, aby nebyly z využívání sociálních služeb vylučovány skupiny osob, které je výrazně potřebují, a současně nebyli přijímáni uživatelé, kteří s ohledem na svou míru potřebné podpory takto intenzivní a časově rozsáhlou podporu nepotřebují (I., II. stupeň příspěvku na péči).
2. Koordinovat činnost pobytových služeb a komunitních služeb tam, kde dochází k překryvu uživatelů:
   a. vést pobytové sociální služby k tomu, aby uživatelům zajišťovaly takové činnosti, které zákon předpokládá pro jejich integraci do běžného života společnosti (aby je nemusely suplovat komunitní služby);
   b. zlepšit a koordinovat postupy vyhodnocování potřeb a sociálního šetření u zájemců o služby tak, aby došlo ke skutečnému (nikoli pouze formálnímu) vyhodnocení potřeb uživatele a k tomu adekvátnímu nastavení potřebné podpory.[3]
3. Upravit (nastavit) způsob sledování a vyhodnocování volné kapacity a zejm. akutních žadatelů o službu tak, aby:
   a. bylo zřejmé, jaký je skutečný akutní zájem o služby (neboť je ve skutečnosti pouze malou částí toho, co zařízení evidují a vykazují jako žádosti);
   b. bylo možné identifikovat potřeby osob a uvedená zjištění sdílet v plánování sociálních služeb v regionu s cílem zajistit péči v komunitě a síť služeb dle skutečných potřeb osob.
   c. Bylo zřejmé, kolik uživatelů pobytových služeb pro děti musí žádat o sociální služby pro dospělé v zařízení vzdáleném jejich aktuálnímu bydlišti (rodině).
4. V rámci metodické činnosti upravit postup jednání se zájemcem o službu tak (vyhodnocení situace zájemce, žadatele), aby poskytnutí pobytové služby bylo až poslední variantou v případě, kdy nelze zajistit podporu v komunitě prostřednictvím ambulantních a terénních služeb.
   a. Zároveň upravit postup sociálního šetření, aby zohledňoval existující a využívané přirozené vazby potenciálního uživatele, a aby vedl k jejich udržení.

Dlouhodobé cíle

5. Upravit činnost krajem zřizovaných poskytovatelů sociálních služeb tak, aby své kapacity/zdroje využily ve prospěch celého spektra potenciálních uživatelů v jasně vymezeném regionu:
   a. vymezit regionální působnost (např. v úrovni ORP nebo okresu), aby nedocházelo k vytržení uživatele z jeho běžného prostředí a aby se zařízení nepřekrývala ve svém zaměření a činnosti;
   b. upravit služby a cílové skupiny služeb tak, aby zajistily podporu různým cílovým skupinám dle potřeb regionu a rovněž pečujícím osobám formou odlehčovacích služeb a dalších podpůrných terénních či ambulantních služeb;
   c. zlepšit dostupnost sociálních služeb pro muže (např. rozvojem služeb v komunitě nebo důrazem na tzv. koedukovanost existujících pobytových služeb);

[2] Lidé, kteří jsou kvůli podmínkám služeb, zejm. nastavení cílové skupiny, odmítnuti ještě před formálním podáním žádosti. Nejčastěji lidé s projevy agresivity - viz VO1.

[3] Blíže viz VO2 – důvody přijetí do služby: značná část je čistě formální, v některých případech zdůvodněna pouze jako „splňuje podmínky pro přijetí".

d. upravit služby a cílové skupiny tak, aby mohly reagovat na stárnutí jejich dětských uživatelů.

6. Upravit metodiku sběru a zpracování dat o potřebnosti pobytových a komunitních služeb na krajské úrovni.

6.1.c Metodické vedení a spolupráce

Střednědobé cíle

1. Podpořit kompetence sociálních pracovníků obecních úřadů obce s rozšířenou působností, aby:
   a. při výkonu sociální práce byli schopni aktivně působit na osoby se zdravotním postižením a jejich rodinné příslušníky s cílem využití možností zajištění podpory v komunitě (podpora pečujících osob, kombinace využívání komunitních služeb a neformálních systémů, asistentů sociální péče)
   b. a současně je informovali o rizicích využívání institucionálních pobytových sociálních služeb.
2. Zlepšit spolupráci se zdravotnickými a školskými zařízeními a s orgány sociálně právní ochrany dětí, aby děti z ústavního prostředí měly zajištěnou pěstounskou či jinou péči v běžném prostředí a neocitaly se v dlouhodobých pobytových sociálních službách.
3. Zlepšit koordinaci a spolupráci napříč sociálními, zdravotními a dalšími službami, aby nedocházelo k neustálému přesouvání uživatelů mezi zařízeními, ale aby služby přispívaly k jejich začlenění do běžného života společnosti.
4. Ve spolupráci s resortem školství řešit situaci mladých dospělých odcházejících ze školského pobytového zařízení (tvoří výraznou část akutních žadatelů) – aby měli možnost jít do běžného prostředí, nikoli do institucionální pobytové služby.
5. Zlepšit informovanost pečujících o dostupné podpoře pro úpravu bariérové domácnosti.

Použitá literatura a zdroje

Doporučení Libereckému kraji k transformaci ústavní péče v péči komunitní. MPSV, 2013. http://www.trass.cz/Download.aspx?param=T2lkOmk6OTA4NTw/JSQKDT5GaWxlSWQ6aTo5MDg4PD8lJAoNPkNyYzpzOjQwMTQ2MDgzNDE4MTI4MDU4MDBmMmE3MjhiYzdhMjMzNWQzOTVlNTA3ZDg4MzhlMjUyZDw/JSQKDT5UeXBlOnM6Q29udGVudDw/JSQKDT5NZXRob2Q6czpJbmxpbmU8PyUkCg0%2b

DÖRNER, K., PLOG., U.: *Bláznit je lidské.* Praha: Grada, 1999.

Koncepce podpory transformace pobytových sociálních služeb v jiné typy sociálních služeb, poskytovaných v přirozené komunitě uživatele a podporující sociální začlenění uživatele do společnosti. Dostupné: http://www.mpsv.cz/cs/3857

Loučková, I. *Integrovaný přístup v sociálně vědním výzkumu,* Slon, 2010

Manuál transformace ústavů. Deinstitucionalizace sociálních služeb. Praha: MPSV, 2013.

Aktualizovaný Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje 2014 - 2017 http://odbor-socialni.kraj-lbc.cz/page1971

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Dostupné: http://www.helcom.cz/

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění

Zdroj mapových podkladů: ČSÚ,
http://notes3.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/t/8400457624/$File/52131709m03.jpg

Děti úplňku, Respekt 2/2014

Internetové odkazy citovány k 20. 11. 2014.

Seznam tabulek

Tabulka 1 Počet žadatelů do jednotlivých zařízení 12
Tabulka 2 Žadatelé podle pohlaví 13
Tabulka 3 Žadatelé podle míry závislosti na pomoci druhé osoby 14
Tabulka 4 Žádosti podle místa trvalého pobytu (kraj) 15
Tabulka 5 Žadatelé podle současné formy bydlení 17
Tabulka 6 Žadatelé: současný způsob zajištění péče 18
Tabulka 7 Sociální služby, které žadatelé využívají 19
Tabulka 8 Důvody podání žádosti 20
Tabulka 9 Naléhavost žádosti o službu 21
Tabulka 10 Pobytové služby využívané žadateli s akutní žádostí 23
Tabulka 11 Akutní žádosti: pohlaví, bydliště, věk, míra závislosti, způsob bydlení a zařízení, do které je žádost podaná 23
Tabulka 12 Akutní žádosti: věk a míra závislosti na pomoci druhé osoby 25
Tabulka 13 Akutní žádosti podle místa trvalého pobytu žadatele (kraj) 26
Tabulka 14 Akutní žádosti: současné bydliště žadatelů z Libereckého kraje (ORP) 26
Tabulka 15 Akutní žádosti: využívané sociální služby 27
Tabulka 16 Akutní žádosti: současný způsob bydlení 27
Tabulka 17 Akutní žádosti podle míry závislosti na pomoci druhé osoby 27
Tabulka 18 Přehled zařízení a počtu přijatých uživatelů 31
Tabulka 19 Počet přijatých uživatelů podle druhů služeb 31
Tabulka 20 Přijatí uživatelé podle pohlaví 32
Tabulka 21 Trvalé bydliště před přijetím do služby (kraj) 32
Tabulka 22 Trvalé bydliště před přijetím do služby (ORP) – žadatelé z Libereckého kraje 33
Tabulka 23 Místo pobytu před přijetím do služby – kraj 33
Tabulka 24 Bydliště (ne trvalé) před přijetím do služby (ORP) – žadatelé z Libereckého kraje 33
Tabulka 25 Přijatí uživatelé podle míry závislosti na pomoci druhé osoby před přijetím do služby 34
Tabulka 26 Způsob bydlení před přijetím do služby 36
Tabulka 27 Způsob zajištění péče před přijetím do služby 38
Tabulka 28 Přijatí uživatelé: způsoby bydlení a míra závislosti na pomoci druhé osoby 38
Tabulka 29 Důvod podání žádosti 39
Tabulka 30 Důvody akceptace žádosti 40
Tabulka 31 Podané žádosti do jiné služby 42
Tabulka 32 Porovnání nákladů mezi druhy služeb (v tis. Kč za rok) 44
Tabulka 33 Projekce nákladů na poskytnutí služeb akutním žadatelům o službu (v tis. Kč) 44
Tabulka 34 Projekce nákladů na poskytnutí služeb všem žadatelům o službu 45

Seznam grafů

Graf 1 Žadatelé o službu podle pohlaví (v %) 13
Graf 2 Žadatelé podle míry závislosti na pomoci druhé osoby (v %) 14
Graf 3 Žadatelé podle místa trvalého pobytu (kraj) 15
Graf 4 Srovnání žadatelů podle místa pobytu v Libereckém kraji a v ostatních krajích 16
Graf 5 Žádosti podle místa současného pobytu (kraj) 16
Graf 6 Bydlení žadatelů: běžné a institucionální prostředí 17
Graf 7 Žadatelé: současný způsob zajištění péče (v %) 18
Graf 8 Naléhavost žádosti o službu (v %) 21
Graf 9 Průměrný věk žadatelů (akutní) podle zařízení 25
Graf 10 Míra závislosti na pomoci druhé osoby nově přijatých uživatelů před přijetím do služby (v %) 34
Graf 11 Míra závislosti na pomoci druhé osoby nově přijatých uživatelů v současné době (v %) 35
Graf 12 Způsob bydlení před přijetím do služby: běžné a institucionální prostředí 37
Graf 13 Důvody podání žádosti u přijatých uživatelů (v %) 40
Graf 14 Projekce ročních nákladů na zajištění péče pro „akutní žadatele“ různými typy služeb 44

Seznam obrázků

Obrázek 1 Akutní žádosti podle místa trvalého pobytu v Libereckém kraji 26
Obrázek 2 APOSS Liberec, p.o.: aktivní žádosti podle místa pobytu žadatelů 54
Obrázek 3 Jedličkův ústav: aktivní žádosti podle místa pobytu žadatelů 55
Obrázek 4 Domov Raspenava, p.o.: aktivní žádosti podle místa pobytu žadatelů 56
Obrázek 5 Domov Sluneční dvůr, p.o.: aktivní žádosti podle místa pobytu žadatelů 57
Obrázek 6 Denní a pobytové sociální služby, p.o.: aktivní žádosti podle místa pobytu žadatelů 58
Obrázek 7 Domov a Centrum aktivity, p.o.: aktivní žádosti podle místa pobytu žadatele 59
Obrázek 8 Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.: aktivní žádosti podle místa pobytu žadatele 60

Přílohy

P1 Žadatelé o službu

KrajLiberecky_AnalyzaPoptavky_p1

P2 Nově přijatí uživatelé

KrajLiberecky_AnalyzaPoptavky_p2

P3 Regionální rozložení aktivních žádostí o pobytové služby

V mapách je zobrazeno trvalé bydliště (podle obce s pověřeným obecním úřadem) žadatelů o službu daného zařízení.

Obrázek 2 APOSS Liberec, p.o.: aktivní žádosti podle místa pobytu žadatelů

APOSS Liberec, p.o.	
Česká Lípa	1
Frýdlant	3
Jablonec nad Nisou	1
Liberec	1
Tanvald	2
Železný Brod	1
Celkový počet	**9**

Obrázek 3 Jedličkův ústav: aktivní žádosti podle místa pobytu žadatelů

Jedličkův ústav, p.o.	
Jablonec nad Nisou	1
Liberec	1
Celkový počet	**2**

Obrázek 4 Domov Raspenava, p.o.: aktivní žádosti podle místa pobytu žadatelů

Domov Raspenava, p.o.	
Liberec	2
Celkový počet	**2**

Obrázek 5 Domov Sluneční dvůr, p.o.: aktivní žádosti podle místa pobytu žadatelů

Domov Sluneční dvůr, p. o.	
Jablonné v Podještědí	1
Česká Lípa	1
Celkový počet	**2**

Obrázek 6 Denní a pobytové sociální služby, p.o.: aktivní žádosti podle místa pobytu žadatelů

Denní a pobytové sociální služby, p.o.	
Česká Lípa	3
Jablonec nad Nisou	1
Nový Bor	3
Semily	1
Tanvald	1
Turnov	1
Celkový počet	**10**

Obrázek 7 Domov a Centrum aktivity, p.o.: aktivní žádosti podle místa pobytu žadatele

Domov a Centrum aktivity, p.o.	
Frýdlant	1
Liberec	5
Tanvald	1
Turnov	1
Celkový počet	**8**

Obrázek 8 Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.: aktivní žádosti podle místa pobytu žadatele

Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.	
Jablonec nad Nisou	1
Liberec	3
Celkový počet	**4**